

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ'.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ 19 ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ 1914

ΑΡΙΘΜΟΣ 524

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΎΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΑΠΡΟΣΩΠΟΣ. Ἡ τέχνη μας.
ΚΩΣΤΗΣ ΓΑΖΙΑΣ. Ἀθηνιώτικες γραφές.
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Ὕμνοι.
ΕΙΡΗΝΗ Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ. Ὁ ἰδεοπλάστης
(συνέχεια).
ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ. Ἀνάσταση.
Ν. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ. Μανιφέστο.
ΜΑΕΣΤΡΟΣ. «Πόλεμος ἐν Πολέμῳ».
ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΤΗΣ. Θέατρα.
Γ. ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ. Τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Ὀνείρου(συνέχεια).
Ι. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ. Ὁ του κι ἂν πῆ...
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Μεσαιωνισμός.
TRILUSSA. Μῦθοι.
Κ. ΦΡΙΑΓΓΟΣ. Ἄσμα Ἄσμάτων (τέλος).
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ. — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. — Ο,ΤΙ ΘΕ-
ΛΕΤΕ. — ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ.

ΜΕΣΑΙΩΝΙΣΜΟΙ

Ἰστέρ' ἀπὸ δυὸ νικηφόρους πολέμους, μᾶς ἄξιζε καὶ ἡ δίκη ποὺ ἀρχίνησε ἀπὸ τὴν Τετρά-
δη σι' Ἀνάπλι. Ἔτσι ἀποδειχνόμε θεοφάνερα
πὼς ἐμεῖς, ποὺ πῆγαμε νὰ λευτερώσουμε σκλάβ-
θους, εἴμαστε σκλάβοι τοῦ χειρότερου εἴδους, εἴ-
μαστε ἀνάξιοι ἀκόμα νὰ καταγγέλνουμε βουρ-
γαρισμούς, ἀφοῦ οἱ δικοὶ μας βουργαρισμοὶ κατὰ
τῆς πνευματικῆς λευτεριάς, μὲ τὸν τρόπο μάλι-
στα ποὺ ἐνεργήθησαν, εἶναι πράματα ποὺ ντρο-
πιάζουν κάθε λεύτερο, κάθε πολιτισμένο ἄθρωπο.

Τὰ Βολιώτικα μασκαροκαμώματα τὰ ξέρε-
τε. Ἐνας ἐπιστήμονας νεοϊδεάτης, ποῦτυχε νά-
ναι καὶ δημοτικὸς σύμβουλος, φρόντισε νὰ ἰδρυ-
θεῖ στὸ Βόλο ἓνα σχολεῖδ γιὰ τὰ κορίτσια, ὄχι
μέσα στοὺς μουχλιασμένους τοίχους τοῦ σχολα-
στικισμοῦ, μὰ στὸν ἀνοιχτὸ ἀγέρα τοῦ δημοτι-
κισμοῦ καὶ τῆς λεύτερης σκέψης. Βρῆκε καὶ τὸν

ἄξιο συνεργάτη του καὶ τὸ σχολεῖδ πῆγαίνε μιὰ
χαρά.

Μὰ ὁ μεσαιωνισμὸς ταραχτήκε. Οἱ ἀντιπρό-
σωποι του, ἓνας δεσπότης στενοκέφαλος, ἓνας
ραμολίτος ἐφετολόγιος κ' ἓνας δημοσιογράφος
ἀσυνειδήτος, τρεῖς συμμορίτες ἄξιοι ὁ ἓνας τοῦ
ἄλλουνοῦ, βαλθήκανε νὰ ξεθεμελιώσουν τὸ scho-
λεῖδ.

Καὶ τὸ καταφέρανε.

Καὶ δὲν περιοριστήκανε σ' αὐτό. Καταγγεί-
λανε καὶ τοὺς ἰδρυτὲς τοῦ σχολεῖου γι' ἄθεους,
μαλλιαροὺς, σοσιαλιστὲς. Καὶ ἡ καταγγελία ἐ-
πιασε. Καὶ μαζὶ μὲ τοὺς ἰδρυτὲς τοῦ σχολεῖου
καταγγείλανε καὶ ἄλλους στὸ Βόλο ἔτυχε νάχου-
νε νέες καὶ φιλελεύτερες ἰδέες, ἄλλους δηλ. τι-
μούσανε τὸ Βόλο, εἴτ' ἐπιστήμονες εἴτ' ἐργάτες,
καὶ τὸν παρουσιάσανε γιὰ κέντρο πολιτισμοῦ.

Κι ἔλοι αὐτοὶ σήμερα δικάζονται σι' Ἀνά-
πλι γι' ἄθεοι, γιὰ μαλλιαροὶ, γιὰ σοσιαλιστὲς.

Καὶ δὲ δικάζονται ὁ δεσπότης, ὁ ἐφετολό-
γιος κι ὁ δημοσιογράφος γιὰ μωροὶ, γιὰ κακό-
πιστοι, γι' ἀσυνειδήτοι.

Αὐτὰ τ' ἀνάποδα γίνονται στὴν Ἑλλάδα
καὶ στὶς ἡμέρες μας.

Καὶ μάλιστα ὕστερ' ἀπὸ δυὸ νικηφόρους πό-
λέμους.

Τῶν Ἑλλήνων ἔ διωγμὸς στὴ Θράκη ἀπὸ
τοὺς Τούρκους καὶ ὁ διωγμὸς τῶ νεοϊδεατῶν
Ἑλλήνων ποὺ γίνεταί στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοὺς
τρεῖς συμμορίτες τοῦ Βόλου, τὴν ἴδια βαριά ση-
μασία ἔχει.

Τοῦρκοι ἐκεῖ, Τοῦρκοι καὶ δῶ. Γιατί Τοῦρ-
κος εἶναι κείνος ποὺ ντροπιάζει τὴν πατρίδα
του, βυθίζοντάς τὴν στὸ σκοτάδι τοῦ μεσαιωνι-
σμοῦ καὶ παρασταίνοντάς τὴν ὡς πολέμια κά-
θε ἀθροπιστικῆς δράσης.

Γι' αὐτὸ κι ὁ δαφνοστεφανωμένος Βασιλιάς
μας πρὶ σκεφτεῖ ἂν πρέπει νὰ ξεκινήσει νὰ τι-
μωρήσει τοὺς Τούρκους γιὰ τίς Θρακικὲς θη-
ριωδίες τους, ἅγια δουλιὰ θὰ κάνει νὰ καθαρί-
σει πρῶτα τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοὺς Ἑλληνοτούρ-
κους ποὺ σήμερα τὴν πνίγουνε.

‘Ο ἐργάτης Κόσιδας, κατηγορούμενος κι αὐτός, ρωτήθηκε ἀπὸ τὸν ἀνακριτὴ στὸ Βόλο :

— Κατηγορεῖσαι ὡς ἄθεος, μαλλιαρὸς, σοσιαλιστής. Τί ἀπολογεῖσαι ;

— Πῶς εἶμαι ἄθεος, μαλλιαρὸς καὶ σοσιαλιστής ! ἀποκρίθηκε.

— Καὶ τὸ λές, ἔτσι ;

— Ναι, τὸ λέω γιατί αὐτὴ εἶναι ἡ πεποιθησή μου !

Νά, ἓνας ἥρωας ἀληθινὸς ποὺ τᾶξιζε νὰ στεφανωθεῖ γιατί τόσο παληκαρία διαλάλησε τίς γνώμες καὶ πεποιθησές του.

Κι ὅμως στάλθηκε νὰ δικάσῃ κι αὐτὸς στ’ Ἀνάπλι.

‘Η παληκαρία στὸν πόλεμο ἀρχίνησε νὰ ἀγνωρίζεται στὸν τόπο μαζὲ μὲ σύνταξες καὶ μὲ μετάλλιες.

‘Η παληκαρία τῆς γνώμης, ποὺ εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τὴν παληκαρία τοῦ ντουφεκιοῦ, καταδιώκεται.

Νά, γιατί ἀκόμα βρισκόμαστε μακριὰ ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ πολιτισμὸ.

Οἱ ἰδρυτὲς τοῦ σχολειοῦ, ἂν, ἀντὶ νὰ μασάνε τὰ λόγια τους, βγαίνανε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μὲ Κοσιθένια παληκαρία καὶ δηλώνανε :

— Ναι, εἴμαστε δημοτικιστὲς καὶ τὸ σχολεῖό μας τὸ ἰδρύσαμε γι’ αὐτὸνε τὸ σκοπὸ.

‘Αν ἔτσι μιλοῦσαν, κανεὶς δὲ θὰ τολμοῦσε νὰν τοὺς καταγγελεῖ.

Θὰν τοὺς ἀντιδρούσανε ἴσως μὲ κάθε μέσο. Μὰ ἴσαμε κεῖ. Παραπάνου ὄχι.

Γιατί τὰ φωνάζεις τὴ γνώμη σου, κανεὶς δὲ σὲ ὑποφιάζεται. ‘Όταν τὴν κρύβεις, γεννάς στὸν ἄλλονε τὴν ὑποφία πὼς κάπιο κακὸ σκοπὸ κρύβεις, ἀφοῦ δὲν τολμάς νὰ πεις ὅ,τι φρονεῖς.

Μὲ τὴν Πολιτικὴ δὲν προκόβουν οἱ ἀγῶνες τῶν Ἰδεῶν.

Μὲ τὴν παληκαρία προκόβουν καὶ νικοῦν. Κ’ ἓνας Κόσιδας στὸ δημοτικιστικὸ ἀγῶνα, κι ἀράδα νὰ μὴν ἔγραφε, θάκαμανε μεγαλύτερο καλὸ ἀπὸ πέντε δέκα ποὺ γράφονε βιβλία, μὰ τίς μασάνε ὅμως τίς ἰδέες τους καὶ γεννάνε ἔτσι στὸν ἄλλονε τὸ δισταγμὸ.

‘Ο Χατζηδάκης μὲ τὰ «ναὶ μὲν ἀλλὰ καί...» του, ἔβλαψε περισσότερα τὸ δημοτικιστικὸ ἀγῶνα ἀπὸ τὸ Μιστριώτη ποὺ ξεφώνιζε θαρρητὰ κάθε τόσο τὴν πεποιθησή του κατὰ τοῦ δημοτικισμοῦ.

‘Ο πρῶτος δημιουργεῖ δισταχτικὸς κι ἀριβίστηδες. ‘Ο δεύτερος, ἀθρώπους μὲ γνώμη καὶ μὲ πεποίθησι εἴτε ὑπὲρ εἴτε κατὰ τῆς δημοτικῆς—ὅπωςδὴποτε ἀθρώπους ἴσιους δημιουργεῖ, κι αὐτὸ τιμὴ του εἶναι.

Μᾶς ἔλεγε ὁ Μπιτζάνης, κατηγορούμενος κι αὐτὸς, φεύγοντας γὰ τ’ Ἀνάπλι :

— Ἐρεῖς τί μούρχεται νὰ πῶ στὸ δικαστήριον ; ‘Εσεῖς, χριστιανοί μου, βαλθήκατε νὰ μᾶς χειροτονήσετε τζάμπα ἥρωες καὶ μάρτυρες. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν τιμὴ !

Δὲν μπορούμε νὰ ξέρουμε ποιά θάνατι ἡ ἀπόφασι τοῦ δικαστήριου. ‘Αθωωτικὴ ἢ καταδικαστικὴ.

‘Όποια ὅμως καὶ νάναὶ θάχει μεγάλη σημασία.

Γιατί σήμερα στ’ Ἀνάπλι δὲ δικάζονται εἰκοσι τριάντα ‘Ελληνες. Δικάζεται ἴδια ἢ ‘Ελλάδα. Καὶ ἡ δικαστικὴ ἀπόφασι, πρόκειται νὰ τὴν κηρύξει πολιτισμένη, ἢ βάρβαρη χώρα.

Δικάζεται ἀκόμα καὶ ἡ ‘Ελληνικὴ Δικαιοσύνη. Καὶ ἡ δικαστικὴ ἀπόφασι θὰν τὴ γράδῃ. Θὰ δοῦμε ἂν πέρασε ἢ ἀντίληψή τῆς τὰ σῶνορα τοῦ Μεσοαιωνισμοῦ.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

»» ΑΝΑΣΤΑΣΗ ««

Παθητικὰ ἀντηχοῦν στὸ κούφωμα τῶν θόλων τῆς ἐκκλησιᾶς τῶν ταπεινῶν οἱ ψαλμωδίες, καὶ γονατίζουνε οἱ πιστοὶ μπρὸς στῶν εἰδώλων τῆ σιωπῆ, καὶ λησμονοῦν τίς ἁμαρτίες,

‘Όπου βαραίνουν τὴν ψυχὴ τους. Σκιροῦν ὄλων οἱ καρδιὲς καὶ καρτεροῦν μέσα σὲ ὀλονυχτίες τὸ Ψέμα ποὺ πιστεύουν νὰ ξυπνήσει — ἀδόλων ἀνθρώπων μιὰν ἐλπίδι μέσ’ στίς δυστυχίες —

Καὶ τέλος ἀνασταίνουν τὸ βουβὸ θεὸ τους...

— χαρὲς, λιβάνων σύννεφα, κύματα μύρων — ... Κ’ ἐνῶ περνοῦνε οἱ ἄνικοι στὸ χάρωπό τους

δρόμο, σκυφτός, μουγκός, βαρὺς καὶ κουρασμένος, κνημητὴς πόθων ἀξύπνητων καὶ στείρων, περνώω καὶ γῶ ὁ ἀντίχριστος κι ὁ κολασμένος !

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

Η ΤΕΧΝΗ ΜΑΣ

(*Ἄρθρο καλλιτέχνη*)

Ἡ γλώσσα μας πῆρε τὸ δρόμο της. Ἐχομε ἓνα κύκλο ποιητικὸ καὶ συγγραφικὸ, μ' ἓνα τρανὸ ποιητὴ, ποῦ μᾶς γιομίζει πλέρια τῆ διάνοια, σ' ἓνα ἀπέραντο υἱοθητικὸ ὀρίζοντα. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ πάνε μπρὸς καὶ οἱ ἄλλες Τέχνες, ἀφοῦ εἶναι μιὰ ἢ φιλοσοφία τους.

Μὰ ἡ γλώσσα τράβηξε μπρὸς ἐπαναστατικὰ, καὶ στὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἱεράρχικὰ ἔρχονται τώρα καὶ οἱ ἄλλες ἀδερφάδες, ἀχώριστες καὶ τιαριστές. Ποιὸς δὲν ξέρει πὼς οἱ δύστηνες αὐτὲς ἀκολουθᾶνε ἀκόμη τὸ σχολαστικὸ καὶ πνιχτικὸ δρόμο, ποῦ τὸν παράτησε πιά ἡ ἀληθινὴ λογοτεχνία μας; Ἄς σπάσουνε τώρα τὰ δεσμά τους, ἄς ἀρίσουμε πιά τὰ ρεῖλια ἡ-συχὰ στὶς δόξες τους.

Ὁ Ἀρχαιολόγος συντρίφτηκε, σιτυρικὰ πλαισμένος ἀπ' τὸν Καρκαβίτου. Οἱ Γύμνες ἀποτύπωσες, ποῦ τρῶνε τὰ γρόνια τῶν σπουδαστῶν μας στὸ Πολυτεχνεῖο, τὰ Καλοῦπια καὶ οἱ Κανόνες — ποῦ μετροῦνε οἱ δασκάλιοι τὴν τέχνη, ἄς τσακιστοῦν σκόνη, καὶ φκιασίδωμα νὰ γενοῦν στοὺς ἀποθαιμένους ζωντανούς. Ἄς ξαναμαθεῖται στὸν τόπο μας ἡ Ἀρχιτεκτονικὴ, ποῦ κατ'αυστράρισε τόσο ἄδοξα ἀπὸ τοὺς μηχανικούς τοῦ ἁμαρτωλοῦ πολυτεχνείου μας, σοσιτὴ Μιστριώτικη γενιά. Ἡ ζωγραφικὴ καὶ ἡ γλυπτικὴ μας ἄς πέσουν νὰ προσκυνήσουν τὴν πολύμορφη φύση — ἄς μελετήσουν τὴ ζωντάνια της, ἄς λουστοῦνε στὸ φῶς της — καὶ ἄς τὴν ὑμνήσουν ἄγνοι καὶ ὀλοκάθαρο ἀπὸ τὸ «Ἀκαδημαϊκὸ ἄγος».

Ἡ τέχνη εἶναι ἡ ζωὴ, εἶναι ἡ φύση ποῦ μᾶς ἀγκαλιάζει ὀλόγυρά μας. Ἄς σπάσουμε τὶς ἀλυσίδες ποῦ μᾶς δένουν καὶ τὰ σκολεῖα ἄς κιοῦνε στὴν ἀνάγκη γιὰ νὰ κερδίσουμε τὴν ἐλευθερία μας.

Στὴν Εὐρώπῃ ἡ ἐλευθερία αὐτὴ ἐγέννησε τεχνίτες, σάν τὸν Delacroix, τὸν Puvis de Chavannes, τὸν Manet καὶ ὅλους τοὺς σημερινούς ἐπαναστάτες ποῦ ἀνοιξαν τὸ μεγάλο δρόμο, γιὰ νὰ μιλήσουμε μόνον γιὰ ζωγράφους.

Τὸ ἀγνὸ αἶσθημα ποῦ παίρνει ὁ παρθένος τεχνίτης ὀλοῖσια ἀπὸ τὴ φύση, τὸ ἐξωτερικεῖει ἀνάθελα, διονυσιακὰ μεθυσμένος, σὲ εἰλικρινὰ ἔργα ποῦ φωνάζουν τὴ συγκίνησή του. Ἡ τέχνη μας θὰ μεστωθῇ μέσ' στὸ σπουδαστήριό τοῦ ἀνοιχτοῦ ἀέρα στὴν πολύτροπη ἐλευθερία ποῦ μᾶς χαρίζει ἡ φύση, αὐτὴ θὰ δώσει τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐθνικῆς μας τέχνης, ἀνάλογα μὲ τὸν ἑσωτερικὸ κόσμον τοῦ τεχνίτη

μας. Καὶ τὸ φῶς θὰ χύσει τότες τὶς λαμπράδες του, τὶς ἀλήθειες καὶ ὁμορφιές του.

Καλλιτεχνικὸ κίνημα δὲν ὑπάρχει ἀκόμη στὴν Ἑλλάδα ποῦ εἶναι πνιγμένη ἀπὸ τὸν Ἀκαδημαϊσμό. Οἱ τεχνίτες ποῦ νοιώθουν μέσα τους τὴ φωτιά ποῦ πρέπει νὰ τοὺς ὀδηγήσει στὸ ξεσίκωμα, ἄς ἐνωθοῦνε.

Ἔτσι ἔγινε καὶ στὴ γλώσσα, ἔτσι γίνεται καὶ σὲ κάθε ἐπαναστατικὴ ἐκδήλωση ποῦ φέρνει σὲ κἄτι καλὸ.

Φτάνει μόνον ἡ ἱερὴ πεποίθησι καὶ ἡ ἐργασία ἀκλόνητη θὰ στεφανώσει τὸν ἀγῶνα.

Ἄς ἐνωθοῦν ἀπρόσωπα ὅσοι νοιώθουν τὰ μαυι-φρέστα τῆς ψυχικῆς ὀρμῆς γιὰ νὰ συστήσουν σπουδαστήρια, ἂν θέλουν νὰ ξεσκλαβωθοῦν ἀπὸ τὴν ἀσφυκτικὴν περικυκλωσὶά ποῦ τοὺς πνίγει ὀλοένα.

Ἄς ἐργαστοῦνε ὅσοι νοιώθουν μέσα τους κάποιον ἀνώτερον πνοή, νὰ ξεχωρίσουν ἀπ' τὰ συνειθισμένα, νὰ λυτρωθοῦν ἀπ' τὴ φόνισσα ἀτμοσφαιρά τῆς μακαλικῆς ζωῆς — ἀπὸ τὶς ψεύτικες ἐλπίδες, περιμένοντας τὸν ἀναμενόμενο προστάτη τῆς Τέχνης.

Εἶναι καιρὸς νὰ ἐνωθοῦνε ὅσοι θέλουν νὰ πάνε μπρὸς μακριὰ ἀπὸ τὶς συντροφίες τῶν «καλλιτεχνικῶν ἐταιρειῶν» ποῦ ἀλληλοτροφῶνται μονίχα γιὰ τὸ προεδρικὸ ρουσεῖτι καὶ γιὰ τὴν κοσμικὰ ἐπίδειξη.

Ἡ Τέχνη γιὰ τὴν Τέχνη δὲν εἶναι πρωτάκουστη ρήτρα μὰ καὶ δὲ χωρεῖ τίποτα παραπάνω στὸν ἀληθινὸν τεχνίτη ἀπ' τὶς ψευτεῖες ποῦ ὀργαζοῦν ὀλόγυρα.

Ἄς γενεῖ ὅπως καὶ ἄλλοῦ, ὅπως γίνεται καὶ στὴ φύση.

Ἄς μαζευτοῦν οἱ ὁμοϊδεάτες νὰ ἐργαστοῦν καὶ ἄς παρουσιάσουν κἄτι σοβαρὸ — οἱ ἐκλεκτοὶ πάντα θάβαν μαζί τους.

Ὁ «Νουμάς» ποῦ τράβηξε παλληκαρισία καὶ μαρτυρικὰ τὸ δρόμο του, ποῦ φιλοξένησε κάθε ἐκδήλωση διανοητικὴ, μοῦ ἐμπνέει τὰ σημερινὰ μουλόγια.

ΛΠΡΟΣΩΠΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ κ. κ. ΥΔΡΟΛΗΠΤΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

Προσκαλοῦνται οἱ κ. κ. ὑδροληπται οἱ καθυστεροῦντες τὸ ἀντίτιμον τοῦ ποσίου ὕδατος τοῦ παρελθ. ἐτοῦ 1913, ὅπως προσέλθωσιν ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον καὶ καταβάλωσιν εἰς τὸ Δημοτικὸν Ταμεῖον τὴν ὀφειλὴν των, καθ' ὅσον παρερχομένης τῆς προθεσμίας ταύτης, ἢ ὑπηρεσία θέλει προβῆ εἰς τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ὕδατος ἀδιακρίτως, ἂνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης εἰδοποιήσεως.

Ἦν Ἀθήνας τῆ 15 Ἀπριλίου 1914.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ Ὑδραυλ. Τμήμ. τοῦ Δήμου)

ΜΟΥΣΙΚΟΚΡΙΤΙΚΑ

“ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΝ ΠΟΛΕΜΩ,”

Θά ἤθελα ὁ Σαμάρας, ἓνας ἄνθρωπος πού μᾶς ἔρχεται ἀπό τήν Εὐρώπῃ μὲ ἑπτὰ ὅπερες στή ράχη του παιγμένες σὲ Σκάλες, σὲ Μιλάνα καὶ σὲ θέατρα πρώτης γραμμῆς, θά ἤθελα, λέω, νὰ μᾶς καλοῦσε ἓνα βράδι στοῦ θεάτρου γιὰ νὰ μᾶς δείξῃ τί μπορεῖ νὰ κάνῃ ἡ Ἑλληνικὴ Τέχνη. Θά ἤθελα νὰ ἔπαιρνε ἓνα λιμπρέττο ὅπερας σέριας, μ' ἑλληνικὴ ὑπόθεση, καὶ νὰ μᾶς ἔδειχνε ἐκεῖ ὅλη του τῆ μαεστρία. Ἄντι αὐτὸ ὅμως, ὁ Σαμάρας **κατέβηκε** σ' ἓνα θέμα πού δὲν τοῦ ἄξιζε. Ἡ τέχνη του χαντακώθηκε ἀπὸ τὰ ἐμπορικὰ ἑλατήρια τὰ ὁποῖα τὸν ἔσπρωξαν μὲ δύναμη πρὸς τὸ νομιζόμενον ἐπικερδὲς αὐτοῦ εἶδος. Καὶ τὸ κατέβασμα αὐτὸ κάποιος πολὺ καθὼς πρέπει Κύριος σὲ κάποιον πολὺ Κύριο ἄρθρο τὸ θεώρησε πρώτης τάξεως **γεγονός**! Ἐὰν μεθαύριο ὁ Σαμάρας, ὄνειρευόμενος μεγαλύτερα κέρδη, στραφῇ πρὸς τὸ ἐπικερδέστερο εἶδος, τὴν Ἐπιθεώρηση, τότε... πάλι τὸ πρᾶγμα θά χαρακτηριστῇ γεγονός! Αὐτὲς τὶς σκέψεις κάνει κανεὶς ὅταν ἀκοῦει τὸ «Πόλεμος ἐν Πολέμῳ».

Ἄλλ' ἄρα γε ὁ Σαμάρας ἐπέτυχε καὶ στοῦ εἶδος αὐτοῦ τῆς Τέχνης; γιὰτι κανεὶς βέβαια δὲ θά ἀρνηθῇ ὅτι καὶ ἡ ὁπερέττα εἶναι καὶ αὐτὴ ἓνα εἶδος τέχνης, προηγμένης μάλιστα κάπως.

Ὅχι. Καθαρὰ καὶ ξάστερα, ὄχι. Ὁ Σαμάρας ἔκανε μιὰν ἀπότομη μετάπτωση ἀπὸ τὸ δραματικὸ ὕφος (ὅπου εἶχε ὡς τώρα ἐργαστῆ) στοῦ ἑλαφροῦ. Ἡ ἀπότομη αὐτὴ μετάπτωση ἔφερε ἀποτελέσματα κωμικά. Δὲν προπόνησε ὁ συνθέτης τὸν ἑαυτοῦ του πρωτιέτερα. Δὲν ἔκανε κάποια σχετικὴ κούρα. Φανταστῆτε ἂν ἔξαφνα ὁ Φῦρστ τὸ ἓνα βράδι ἔπαιξε Οἰδίποδα καὶ τὸ ἄλλο καμμιά φάρσα τοῦ Φεντώ. Ἔτσι λοιπὸν ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Σαμάρα λείπει τὸ **χρῶ** καὶ ἡ νοστιμάδα τῆς ὁπερέττας, πρὸ πάντων στὰ λαϊκὰ μέρη. Ἔπειτα ἡ πατριωτικὴ του ἔμπνευση δὲν παρουσίασε τίποτε καινούργιο.

Ὁ Σαμάρας ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού ἔγραψε τὸν ὕμνον τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, ἀπὸ τότε χύνει στοῦ ἴδιου καλούπι κάθε πατριωτικὸ θούριο, ἄξιο νὰ τραγουδιέται ἀπὸ παιδιὰ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου κατὰ τὶς ἐθνικὰς τελετὰς. Ἐπίσης οἱ σερβάντες του εἶναι πάντα ὁ ἴδιος. Τὰ αἰώνια «πιστικάτα» τῶν ἐγγόρων καὶ οἱ αἰώνιες ἀπομυμήσεις τῆς κιθάρας. Τὰ φινάλε τοῦ ἔργου του δὲν εἶναι δικὰ του, εἶναι τῆς δύστηνης «κυανολεύκου» καὶ τοῦ «δικέφαλου ἀητοῦ». Εἶναι τοῦ «ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως», εἶναι τέλος πάντων τοῦ «Ζήτω ἡ πατρίς», ἡ ὁποία καμμένη πατρίς εἰσέφερε κυριολεκτικῶς τὸν **ὄβολόν** της

ἀρκετὰ στοῦ ἔργο αὐτοῦ. Τὰ λεγόμενα βαρεὰ μέρη τοῦ ἔργου, νὰ δραματικά, εἶναι κάπως καλύτερα δουλεμένα. Ἄλλὰ τὰ ἑλαφρὰ ἐγράφηκαν μὲ τὸ στασιόν. Δὲν ἔχουνε ἐκεῖνο τὸ μπρὶο ἐνὸς βάλς «Εὐθυμῆς χήρας», «Λουξεμβούργου», «Εἴας» κτλ.

Αὐτὸ δὲ λέγεται ἐπιτυχία. Λέγεται ἀτυχὴς ἐπιχειρήσις, ὑπὸ ἔποση τέχνης. Μόνον ἡ ἐνορχήστρωσις του εἶναι πραγματικὰ καλὴ. Ἄλλ' αὐτὸ ἔλειπε, ἓνας Σαμάρας νὰ μὴν ξέρῃ νὰ μεταχειριστῇ τὴν ὀρχήστρα!

Τὸ λιμπρέττο, ἐπιθεώρηση, πατριωτικὸ δρᾶμα, πλαστικὰς εἰκόνες, ξεκαρφωτο καὶ ἀσύνδετο.

Ἡ ἐχτέλεσις, βγάλε τὴν Ἐνκελ καὶ τὸ Φίλιππίδη γιό, στὰ ἄλλα μετριώτατη. Ἡ ὀρχήστρα ὠρῦετο καὶ τὰ χάλκινα ἤχι καλὰ κουρδισμένα.

ΜΑΕΣΤΡΟΣ

...

ΟΠΟΥ ΚΑΙ ἌΝ ΠῆΑ...

Στὸν ποιητὴ Πάλλη

Ὅπου κι ἂν πῆα δὲν εἶδα γὼ
σὸν τῆς Ἀνθούλας τὸ χωριὸ
πῶχει τ' ἀμπέλια τὰ πολλὰ
καὶ τὰ περβόλια τὰ καλὰ
καὶ τὶς ραγοῦλες τὶς ψηλὰς
πού πᾶν οἱ βεργολυγεράς.
Πού πᾶν καὶ στήνουνε χορὸ
κι ὄλο μαζώνουν τὸ χωριὸ.
Χορεύει ἡ Ἀνθούλα ντροπαλῆ
κι ὄλος ὁ κόσμος τὴ θωρεῖ
τὴ γλέπω τὴν ἀπὸ μακρὰ
καὶ μοῦ φλογίζεσαι ἡ καρδιά.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

*Πρόσκλησις τῶν δηρηρετησάντων ἐφεδρων ἀξιω-
ματικῶν καὶ ὀπλιτῶν πρὸς ἀπονομὴν τῶν
ἀναμνηστικῶν μεταλλίων.*

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

καλεῖ πάντας τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τοὺς κατὰ τῆς Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας πολέμους ἀπολυθέντας ἐφεδρους ἀξιωματικούς καὶ ὀπλίτας, τοὺς ἔχοντας λάβεῖ κατὰ τὴν ἀπόλυσίν των πιστοποιητικὰ ἐμφαινόντα τὰς μάχας, εἰς ἃς ἔλαβον μέρος ἢ μὴ, ἵνα φέρωσι ταῦτα εἰς τὸ Δημαρχεῖον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς σήμερον πρὸς κατάρτισιν τῶν πινάκων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θέλουσιν ἀπονεμηθῆ τὰ ἀναμνηστικὰ μετᾶλλια ἀμφοτέρων τῶν πολέμων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14ῃ Ἀπριλίου 1914.

Ὁ Δήμαρχος

ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗΣ

ΕΙΡΗΝΗΣ Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΔΕΟΠΛΑΣΤΗΣ (*)

Μά ή επιθυμία περνούσε χωρίς να γγίξει τὰ κατὰβάθὰ μου, καὶ πειθὸ δυνατὸς ξαναγύριζα στὴν πρώτη μου ὑπόστασι. Ὁ Παρατηρητὴς ζωντάνευε περισσότερο μέσα μου, γίγαντας ὠρθονόταν, ἀνήσυχος γιὰ τὰ ἴδῃ καὶ τὴν ἀκούση. Ἡ ἀτομιστικὴς ἰδέες ποὺ εἶναι φανερώματα εὐτυχημένης ψυχικῆς καταστάσεως καὶ στενῆς διανοητικῆς ἐνέργειας, ἔσθυναν, ἔσθυναν ἢ περιπλανώμενες νύχτιες σκιῆς στὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Ἐνας πόθος παντοδυναμίας μὲ εἶχε πιάσει, αὐτὸς ὠνειρευόμενος νὰ καταντήσω μιὰν ἡμέραν, ὅμως ὄχι ἀπὸ τὴν ἄρινησι τοῦ «πραγματικοῦ». Μὰ ἴσα-ἴσα ἀπὸ ἀγάπη σ' αὐτό, ποὺ ταπεινὰ καταθέτει τὴν πρώτην ἀπαραίτητην ὕλη, γιὰ νὰ ζυγισθῇ ἀπάνω τῆς ὕστερα καὶ τὴν ἀνοίξει πλατεῖα τὰ φτερά τῆς κάθε ἰδεολογικῆς θεωρίας.

Ἐκεῖνο ποὺ ὑπάρχει, ἔδωκε πάντα τὴν πειθὸ σοφὴν ὁδηγία γιὰ κάθε «πέραν τοῦ κόσμου» συμπέρασμα. Κι' ἐν τοῦ ὑπαρκτοῦ δὲν ψάξουμε τὸ σῶμα, ποὺ φανερὰ σαλεύει στῆς ἐπιδράσεις τῆς κάθε ζωῆς, ὅσες ποικιλώτροπα τοξεύονται καταπάνω του, θὰ βροῦμε γιὰ πάντα σφαλίστῃ τὴν ὁξώπορτα τῶν μεγάλων Μεταφυσικῶν Μυστηρίων....

Δὲν ξέρω ἂν ἀπὸ τὴν ἐνοστικτὴ διαίσθησι αὐτῆς τῆς ἀλήθειας, κρατοῦσα τεντωμένα τὰ μάτια μπροστὰ στὴν κάθε ἀνεπαίσθητη πτύχωση ποὺ ἀπαλόχρωμα ἔβαφε τοὺς ὀρίζοντες.

Ἐννοιοῦθα μόνο πῶς ἢ μεταπτώσεις τοῦ κόσμου βαθεῖά μου ἔχουναν τὸ γλυκύπικρο καταστάλαγμα τους, σ' ἓνα συναίσθημα ἱερό, ποὺ ξεχειλίσει ἀπ' τὴν καρδιά μου καὶ χυνοῦνται ἀφθονα στὴν ἀτμοσφαῖρα μου γύρω.

Τότε μοῦ φαινόταν πῶς εὐωδίαζεν ἀπὸ μένα ὁ δὲν κόσμος. Καὶ νέους προσρισμούς πλατύτερους ἀναγνώριζα στὸν ἑαυτὸ μου, ἔξω ἀπ' τὴν ὄρασι τῶν γεννημένων...

Αἰωνιότητες ξανοίγονταν μπροστὰ μου, ἀποστολὲς μεγάλες μιᾶς ζωῆς ποὺ ὄχι ἀρχίζει, κι' ἔννοιες ἀγραφῆς ἀκόμα κι' ἀσύλληπτης φιλοσοφίας ποὺ ἔπρεπε ἐγὼ πρῶτος νὰ τῆς ξεπεράσω....

Στὸ μέθου τότε κείνο καὶ στὴν ὑπερέντασι τῆς ψυχῆς κατὰ μοῦ ψιθύριζε προφητικὰ πῶς εἶμαι ὁ μοιραῖος βυθὸς τῶν Πάντων. Καὶ κυττάζοντας μέσα μου, στ' ἀληθινὰ ξάνοιγα ἄβυσσον ἀπὸ λογῆς ἀνθούς αἰωνόβιους κεντημένην, ποὺ μύριζαν ἀθανασία. Σούρουπα καὶ χρυσαυγὲς καὶ νεραϊδένιοι χοροὶ ἀπάνω στὸ κύμα καὶ ἐρωτότροπα παιγνίδια περασμένων ψυχῶν μέσ' στὸ χρυσοφέγγος τῶν ἀστεριῶν, ἦταν ζωγραφισμένα στὰ πέταλά τους.

Κι' ἀκόμα ἀόριστα ἐφαίνονταν, σὰν μέσα σὲ θάμψη αὐγῆς ποὺ δὲν ἐσίμωσε, μελλούμενες δημιουργίες....

Ὡ, ψυχὴ μου, ποιὸς σέβαλε κλειδοκράτορα τέτοιων θησαυρῶν !... Κύτταξα γύρω, μὰ τίποτα δὲν φαινόταν παρὰ ἢ γαλήνη ποὺ ἀρχὴ καὶ τέλος εἶχεν ἔμένα σὲ κείνη τὴν ξεχωριστὴν ὥρα....

Ἀφροσιωμένος τόσο στὴν λατρεία καὶ στὸ ἀγνάπημα τοῦ Ὁραίου ξέχασα τὴν ὄντοτήτά μου, ὅλα τὰ ξέχασα. Τὴν νὰ μετρήναι κανεῖς. Σὰν ζῆ ἔντονα, δανείζεται τὴν ὑπόστασι τοῦ Αἰωνίου. Καὶ θαρρῶ πῶς εἶναι ὁ πειθὸ θεάρετος σεβασμὸς νὰ μεταχειρίζονται τὰ πλάσματα καὶ νὰ ἐξαντλοῦν ἀκόμα τῆς δυνάμεις τους γιὰ τὴν συνειδητὴν ἀπόλαυσι τῆς ζωῆς.

Στὴν ἔκστασι μέσα ὅποιος ξεχαστεῖ στ' ἀληθινὰ μιὰ φορὰ, βγαίνει σὰν μεταμορφωμένος σὲ δράμα. Ἐδῶσε τὸν κάθε κόπο μὰ ἔφθασε ὡς τὰ ἰδανικὰ ξημερώματα ποὺ τὰ βλέπουν καὶ τὰ χαίρονται οἱ ἐλευθερωμένοι.

Τὴν ἔγερσί μου ἔβλεπα μὲ πειθὸ πολὺ θέρημ νὰ τὴν χαιρετίξῃ ὁ συγνεφένης λαὸς τῆς Ἐρημικῆς Πολιτείας μου. Κι' ἔσως οἱ πιστοὶ στὸν παλιὸ μάρτυρα, ἔτσι καὶ τώρα μοναχὰ τοὺς ξεκινούσαν τὰ πλήθη τῶν ἀτίθασων ψυχῶν νὰ μοῦ δηλώσουν ὑποταγὴ κι' ἀναγνώρισι.

Ἡ Ὁρεῖς, κόρες παιγνιδιάρεις καὶ σκεπτικὲς μαζύ, ἔστρωναν τὰ ὀλόφωτα μαλλιά τους γιὰ νὰ περῶν κ' οἱ κάμποι ἐφούντωναν στὴν πρασινάδα, μιλώντας μου φλύαρα γιὰ τῆς θεοπέσιες λεπτομέρειες τῶν ἐρώτων τους.

Ἡ ψυχῆς ἀνοίξαν ἀστείρευτες, σὰν πῶς πηγές. Καὶ εἶν' ἀλήθεια, πῶς κάθε ζωὴ εἶνε σιωπηλὴ καὶ δὲν μᾶς δηλώνει τὴν ἀφροσύνη τῆς, ἂν πρῶτα ἐμεῖς, μὲ κάθε τρόπο, δὲν ἀποχτήσουμε τὰ μυστικὰ τῆς κλειδιά....

Ὅλα τὰ πράματα θαρροῦσα πῶς μὲ πλησίαζαν καὶ πῶς τὸ κύμα μέσα μου ξεσπούσε. Στὸ νοῦ μου ἐφύ-

(*) Κοίταξε ἀριθ. 519, 520, 521, 522 καὶ 523.

λιαζαν τ' ἀηδόνια, και σὸ μεγάλοπρεπο κυμάτισμα τῶν θαλασσῶν κολυμποῦσεν ἡ ψυχὴ μου ὡσάν που-λι: καλοκαιριᾶς.

Καὶ σιγά-σιγά εἶδα τόσο κοντὰ τὴν ἀλήθεια κι' εἶτσι βαθεῖα ὠσφράνθηκα τὴν αἰωνιότητά της, πού τὴν ἀγάπησα περισσότερο κι' ἀπὸ τ' ὄνειρο.

Ὁ παλμός, ὁ νοῦς πού σφυροκοπᾶ, τὸ φυτὸ πού ἀναδύεται ἡδονικά, ἐρμηνεύοντας, χωρὶς ἄλλο, κάποιαν ἐσώτερην ἀνάγκη τῆς ζωῆς του, τὸ σύγνεφο πού φέρνει κάτι ἀπ' τὸ ρεμβὸ μυστήριου τοῦ ἑαυτοῦ μας, νὰ ἦ πρῶτες ὠμορφιές, τὰ σύμβολα τοῦ κόσμου ὑλοποιημένα, πού πρέπει ἀπαραίτητα νὰ αἰσθανθοῦμε.

Κάτω ἀπ' τὴν θεώρατην ἀψίδα περνᾶ ἀμέριμνο τὸ πλῆθος: και χρειάζεται νὰ βρεθοῦν οἱ Ξεχωριστοὶ γιὰ νὰ ἐξηγήσουν τὰ Ἄγνωστα Ὁρατῖα και νὰ δώσουν στὴν ἐποχὴ τὴν μεγάλη θετικὴ κατεύθυνσι.

Ὁ Αὐγὸς και βράδουα μου! Κάθε μέρα και πειὸ ἐκφραστικὰ μιλάτε στὴν ὕπαρξί μου, με τὴν μυστικὴ κόπαθῃ λαλιά σας, πού μοιάζει χεῖμαρρο.

Ἐλευθερωμένος ἀπ' τῆς ἀνάγκης κι' ἀπ' τὴν ἐξυπηρέτησι τοῦ ἑαυτοῦ μου, ἀφοσιώθηκα νὰ σὰς ἀκολουθῶ.

Και συχνὰ νοιώθω σάν σὲ φτερό νὰ ὑψώνωμαι ἀπειρος ὡσάν τὸ φῶς σὰς κι' ὡσάν τὸ πάθος σας.

Δὲν εἶμαι ὁ παλιός σας γνώριμος πού βάρῃ τὸν κρατοῦσεν ἡ γῆ, γιὰτὶ ἔφερνε μέσα του τὴν πληξὶ της και τῆς ἀγάπης τῆς παροδικῆς.

Τώρα φέρνω τὸ ἐγὼ σας, ἀντικατοπτρισμένο στὰ μάτια μου και στὴν σκέψι μου βαθεῖα.

Ὁ τελευταῖος ἴσκιος κι' ὁ πρῶτος σας, πού κρατᾶ τὴν μυστικὴ συνέχεια τοῦ ζωικοῦ σας κύκλου.

Ἀγάπη και ἰδέα πειὸ πολὺ παρὰ πλᾶσμα ὑπαρκτό, κοιμᾶμαι στῆς ἀγκάλης σας χωρὶς νὰ σὰς ἐυπνήσω.

Γιατὶ ἡ «γνώσις» κάνει πουπουλένια τὴν ψυχὴ ὡστε νὰ περνᾶ ἀνείδωτη σάν ἀχιτιδένιο ἔραμα.

Ὁ Αὐγὸς και βράδουα! ...

Πῶς νὰ σὰς πῶ τὴν κίνησι τοῦ νοῦ μου, πού μοιάζει πέταγμα ἀνήσυχων πουλιῶν λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ ξέσπασμα τῆς μπόρας;

Μὰ ἐγὼ δὲν περιμένω τρικυμίες. Γιὰ πάντα καθάρισεν ὁ δριζώντας, ξαστεριὰ ἀπέραντη με κυκλῶνει πόνου νὰ χαίρεται κανεῖς.

Ὁ Αὐγὸς και βράδουα μου! ...

..... Και εἶναι Νόμος: Ὑστερα ἀπ' τὴ θυσία τῆς ψυχῆς νὰ ξεσκεπάζονται πέρα γιὰ πέρα τὰ μυστήρια.

Νάνοίνωνται τὰ βουνὰ ὡς τῆς ριζόπετρες, νὰ παραμερίζουνε δεξιά κι' ἀριστερὰ οἱ πόντοι, δείχνοντας τοὺς θησαυροὺς τῶν κάτω κόσμων, νὰ χαμηλώνῃ ὁ ἥλιος, κι' ὄλα τὰ πετούμενα νὰ γεμίζουν τὸν αἰθέρα, ὡς ψηλά.

Τᾶνθη νὰ σκᾶνε κ' οἱ καρποὶ νὰ κοκκινίζουν μιστωμένοι. Γιατὶ αὐτὸ εἶναι τὸ τρανὸ τὸ πανηγῦρι και σπάνια γίνεται στὸν κόσμο. Κάθε φορὰπὸ ὁ καιρὸς θὰ τὸ φέρῃ νὰ φανῇ ὁ Ἄξιος, ὁ λαμπρὸς Διάδοχος τῆς Ζωῆς, ὁ μεγάλος Γνώσις τῶν Περαισμένων κι' ὁ Μάντης τῶν Μακρυνῶν, πού ἔρχονται: στῶν χρόνων τῆς ὁμίχλης.

(Ἀκολουθεῖ)

ΘΕΑΤΡΑ

ΗΛΕΚΤΡΑ.— Τὴ Δευτέρα τὸ βράδι: **ξανόσανε** ἡ δ. Μαρίκα Κοτοπούλη με τὴν ὑπέροχη «Ἠλέκτρα» τοῦ Χόφμανσταλ. Τὸ θέατρο γιομάτο, ὅπως και στίς πιὸ προσοδοφόρες παράστασις τῶν «Παναθηναίων». Τιμητικώτατο αὐτὸ γιὰ τὸ Ἀθηναϊκὸ κοινό, πού ἀρχινήσανε νὰν τὸ κατηγοροῦνε πῶς μόνο «Παναθηναῖα» θέλει νὰ βλέπει. Νά, πού διψᾶει και «Ἠλέκτρες». Βέβαια, ἡ δ. Κοτοπούλη τίς διψᾶει περισσότερο κ' εἶναι πρόθυμη νὰν τοῦ δίνει συχνότερα τέτιες καλλιτεχνικῆς βραδιές, σώνει τὸ ἴδιο τὸ κοινὸ νὰν τίς ζητήσῃ.

Δὲ λέμε πῶς δὲν πρέπει νὰ γλεντάμε και με τὰ «Παναθηναῖα»: μὰ δυὸ τρεῖς βραδιές τὴ βδομάδα σώνουν και παρκώνουν. Οἱ ἄλλες βραδιές ἄς καταφέρουμε νὰπεριώνουνται στὴν ἀληθινὴ Τέχνη. Εἶναι ἐγκλημα νὰχοῦμε μιὰ Μαρίκα και νὰ τὴν καταδικάζουμε σὲ ἰσόβια ἀρβανίσις αὐγούλου.

Η ΚΥΒΕΛΗ — Ἀθηνιώτικο θεατρικὸ καλοκαίρι δίχως Κυβέλη θάνα καλοκαίρι ἄδρσο, πνιχτικό. Ἡ κ. Κυβέλη με τὴ δροσιὰ τῆς τέχνης της τὸμάρφαινε τὸ καλοκαίρι μας κ' εὐχόμαστε τὸ ξεκούρασμά της νὰναί σύντομο γιὰ νὰ χαροῦμε πάλι τὴ γητεύτρα σκηνηκὴ της χάρη και τίς ἄλλες ὁμορφιές τῆς τέχνης της.

Στὸ μεταξὺ στὸ «Θέατρο Κυβέλης» ὁ ἀμίμητος Λεπενιώτης με τὸν Παπαγεωργίου, Καλογερίκο, Νέξερ, Β. Ἀργυρόπουλο κλπ. θὰ μᾶς διασκεδάσει με φάρσις και με κωμωδιές διαλεχτές.

Τὴν Ἑτεράδην τὸ βράδι ἀρχίνησε μὲ τὴν ἔξυπνὴν παριζιάνικη φάρσα «Ὁ κ. Ἀνακριτῆς», καὶ ὅσο καὶ ἂν ἦ κ. Κυδέλλη ζητιότανε, δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε πῶς δὲν ἀποζημιωθήκαμε ἀρκετὰ μὲ τὶς κυρίες Καλογερῆκου, Βώκου, Β. Δημοπούλου καὶ μὲ τὴν χαριτωμένη καὶ πεταχτούλα κ. Ζηνοβία Παρασκευοπούλου, πὺὸ σιγὰ σιγὰ πάει νὰ πάρει θέσση διαλεχτῆ, στὸ θέατρό μας.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΤΗΣ

ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ

... Ἐχω μέσα μου αἷμα ἡρώων. Μὴν ἀκοῦς ὅσα λένε οἱ μικροί. Εἶναι ἀνίδεοι ἀπὸ βίαιους παλμούς καὶ ψηλὰ πετάγματα, κοιτάνε πολὺ πρὸς τὰ Κείμενα καὶ τὰ Καθιερωμένα. Τὴν ψυχὴ τους δὲ σφουρηλάτησε τ' ὄνειρο, δὲν καθαγίασεν ἡ Σκέψη. Ξέρουνε ἓνα «πρέπει» καὶ τίποτ' ἄλλο· εἶναι ἡ πιὸ μουγγὴ ἐκδήλωση τῆς Ζωῆς...

Ἐμεῖς ὅμως, οἱ Τεχνίτες, οἱ Ἐμπνευσμένοι, τί ψηλὰ πὺὸν δεκόμεσθε, τί εὐγενικὰ νοσταλγοῦμε, τί ἡρωικὰ ποθοῦμε. Αὐτὸ φτεροῦγες ἀπλωτὲς εἶναι μέσα μας καὶ χτυποῦν ρυθμικά. Βγαλμένοι ὄξω ἀπ' τὰ ταπεινά, μετεωρισμένοι στὸ διάστημα, πανελεύθεροι καὶ πάνσοφοι, καταλυτὲς τῶν παλιῶν καὶ τῶν σάπιων, ἀννοῦλοι μὲ τὰ φῶτα τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Ὁμορφίης, σφριγηλοὶ ἀκόρεστοι, πλούσιοι ἀπὸ νιάτα, σκληροὶ, πατώντας καὶ συντρίβοντας, ὅλοι αἷμα, ὅλοι ῥίγος, φρουροὶ κ' ἐγγιγῆτες τῶν θησαυρῶν τοῦ Μέλλοντος, βυσιλειάδες τοῦ Τώρα καὶ τοῦ Πάντα, σαλπίζουμε τὸ ἐγερτήριο Σάλπισμα πὺὸν συνταράζει τοὺς Νεκρούς...

Τρικυμίζει μέσα μου τὸ Θεῖο Πνεῦμα τῆς Καταστροφῆς.

Ἀηδισμένος ἀπ' τὸ γέρω μου καθεστὼς, φτύνοντας ἀπάνου στὴ Ρωμαϊκὴ Τέχνη καθὼς τὴν κατάντησαν οἱ ἀνθρωπάκοι τῶν γραμμιάτων, ἀποφασισμένος γιὰ τρανοὺς ἀγῶνες, λυτρωμένος ἀπ' τὶς ταπεινὲς ἐλπίδες τῶν προλήψεων καὶ τῶν μικροσυμφερόντων, σήμερα, πρώτη φορά, κρούω τὸ πολεμῶχαρο τραγούδι μου πλατύστομα καὶ εὐλιζινά.

Εἶναι τώρα κάμποσος καιρὸς, πὺὸν — ντροπὴ μας — ἓνα σωρὸ μικρὰνθρωποι μπῆκαν μέσ' στὸ ἄλλος τῆς Τέχνης καὶ κουρέψανε τὶς δάφνες· τὴν ὥρα πὺὸν ὅλα τὰ ἔθνη φέγγουν καὶ ἀστραποβολοῦν ἀπὸ χίλιον εἰδῶν μουσικῆς συμφωνίας, παιγμένες ἀπὸ εὐγενικώτατα χέρια σὶ' ἀκρότατα ὄρια μιανῆς ὑπεράνθρωπης Λύρας, πὺὸν ἡ Τέχνη πιὸ πολὺ ἀπὸ πάντα στερεώνει τὸ μέγα τῆς βασιλείου ἀπάνου ἀπ' τὰ βαλτό-

νερα καὶ ἀπ' τοὺς βατράχους, ἔμεῖς ἐδῶ ἀνεχόμεσθε ν' ἀνεβαίνουν τὸ πομφυρὸ θρόνι χίλια παρᾶσιτα καὶ χίλια μαλάκια, στενοκέφαλοι καὶ ἀντιπαθητικοί, καὶ μακάριοι φχαριστούμαστε διαβάζοντας πῶς «ὁ κ. Α ἢ Β ἐλοιήσατο ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου διαλέξιν περὶ κτλ. ὁ σοφὸς ὀμιλητῆς κατεχειροκροτήθη». Κ' ἔμεῖς ξέρουμε πῶς ὁ κ. Α ἢ Β εἶναι μιὰ μετριότητα ἀξιοπεριφρονητὴ καὶ κωμικὴ, καὶ στὴ ζωὴ καὶ στὴν Τέχνη, ἓνας ἀθθάδης παρείσρακτος, πὺὸν ἄλλοῦ μῆτε γι' ἀκροατῆς διαλέξεων δὲ θάκανε...

Γι' αὐτὰ καὶ γι' ἄλλα, καλῶ τὸ Νέο Ἑλληνικὸ Πνεῦμα νὰ συνεργαστῆ μαζί μου στὸ γκρέμισμα τῶν Ψεύτικων Εἰδώλων πὺὸν κυριαρχοῦν, χάρη στὴν ἐγκληματικὴ μας νοχέλεια καὶ ἀδιαφορία, καὶ ἀντιπροσωπεύουν στὴν Εὐρώπῃ τὴ Διανοητικὴ μας Παραγωγή, ἐμποδίζοντας ἔτσι τὸ Ξεφανέρωμα τῶν Γνήσιων Ἑλληνικῶν Ζωτικῶν Δυνάμεων.

Καλῶ τοὺς Νέους, πὺὸν βράζει μέσα τους τὸ αἷμα, κ' εἶναι καλεσμένοι γι' αὐριανοὺς θριάμβους, νὰ συντρίψουμε τὰ εἶδωλα καὶ νὰ μποῦμε ἔμεῖς μπροστά.

Νὰ ρίξουμε ὅ,τι ξέρουμε γιὰ ψεύτικο καὶ γιὰ πλουστὸ, νὰ σεβαστοῦμε μοναχὰ ὅ,τι στέκεται Ἱερὸ καὶ ὅ,τι καθοσίωσεν ἡ Ἄγνη Ἐμπνευση.

Σᾶς περιμένω.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΛΙΩΤΗΣ

ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ—ΚΟΥΚΛΑΡΑ (Ὁδὸς Σταδίου 42)

Βρίσκονται ὅλα τὰ φιλολογικὰ, νομικὰ, ἰατρικὰ, καθὼς καὶ ὅλα τὰ βιβλία τὰ γραμμένα στὴ δημοτικὴ.

ΨΥΧΑΡΗ Ἄγνη—Ὁνειρο τοῦ Γιαννίη — Στὸν ἴσκιο τοῦ Πλάτανου (δρ. 1,50 τὸ ἓνα),

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ. Ἀρχισυντάκτης — Ἀπόγονοι (δρ. 1 τὸ ἓνα),

ΣΠ. ΜΕΛΑ. Τὸ χαλασμένο σπίτι (δρ. 1).

ΠΑΛΑΜΑ—ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ

ΙΑΜΒΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΜΑΓΙΟΒΟΥΤΑΝΑ

Διασκευὴ, τραγούδι καὶ ωιάνο

Προεῦδιο—Μιὰ νεράϊδα μ' ἐγέννησε—Ἡ γιὰ Ζωὴ = Στέκει τὸ Βασιλόπουλο—Ἡ Μαύρη Λάμια—Γυρνᾷ καὶ δρμᾷ ὁ Μενέλαος—Ἀπὸ ξένα βασίλεια — Σπέρμα τῆς Χάμικος—Ὁ Διγενὴς Ἀκρίτας.

Σ' ἓνα τόμον δρ. 8. Ὅποιος θέλει, παραγγέλνει τὸ βιβλίον καὶ στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ» δίχως παραταγιστὸ ἔξοδο γιὰ ταχυδρομικά.

“ΥΜΝΟΙ,”

Ξ' ΕΝΑ ΝΕΚΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Τὴ λεβεντιά σου σκόρπισες συντριμ
ὄρμητικὸ κι ἀστόχαστο παιδί,
κι ὕσο ἀγαθὴ ἃ μᾶς ἀφίσηες τὴ μνήμη
τόσο πικρὸ τῆς δάφνης τὸ κλαδί.

Χαρά σου, νὰ γευτῆς πέρα κι πέρα
τοῦ κόσμου τὰ παραῖξενα ἀγαθά.
Στ' ἀπόκοτα ἡ ψυχὴ σου κάθε μέρα
βαθιά βαθιά βουτοῦσε νὰ μεθᾶ.

Στὰ χέρια σου λυμένο τὸ χρυσάφι,
σπάταλο γλέντι τὸ γλυκὸ κρασί·
ἀδάμαστο κι ψυχωμένο ἀλάφι
ριχνόσουνα μὲς στὴν ἀγάπη ἐσύ.

Μόλις ἀντάριασμα ἄκουσες πολέμου,
ἀλύγιστος πετιέσαι στὴ φωτιά.
“Ὅμως αὐτὴ σὰ μιὰ ριπὴ τοῦ ἀνέμου
σοῦ σβύνει μιὰ γιὰ πάντα τὴ ματιά.

“Ὡ τὴν ἄδρῆ, πολύρρυθμη ἕπαρξή σου,
ποιὸς θὰ μπορέση ἀδάκρυτος νὰ ἰδῆ ;
Στὴ δόξα ἀνάθεμα, τέτοιας θανῆς σου,
ἀστόχαστο κι ὄρμητικὸ παιδί...

ΨΩΜΙ ΤΗΣ ΠΙΚΡΑΣ

Ψωμί τῆς πίκρας καὶ τοῦ πόνου,
λαίμαργα ἔμπρός μου σὲ κοιτάζω,
κ' ἐνῶ τὴν πείνα μου δαμάζω,
μὲ καίει ἡ ὀργὴ τοῦ δίκαιου φτόνου.

Τοῦ δίκαιου φτόνου, γιὰ τὴ μοίρα,
ποὺ τάζει δόξες στὸν καθένα,
μὰ πάντα σκλάβο μ' ἔχει ἔμένα
μὲ τὴ φτωχὴ θλιμμένη λύρα.

Θλιμμένη λύρα, ποὺ δὲν ψάλλει
ἓνα λαὸ ν' ἀποκοιμήση,
σὲ πλάνα ἰδανικὰ καὶ μίση,
γιὰ κάθε ἀπάτη τρισεγγάλη.

Μιὰ ἀπάτη τρισεγγάλη γύρα
πατᾶ τὸ δίκιο, βασιλεύει.
Ἄγνάντια μάταια ἀντιπαλεύει
ἡ τραγικὴ τοῦ ἀνθρώπου μοίρα.

Τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἄπλουτου, ποὺ ἀνάγκη
μαύρη, τοῦ σφίγγει τὸ λαιμὸ του·
ζῆ καὶ δὲ ζῆ μὲ τὸν καημὸ του
στῆς κοινωνίας μὲς στὸ φαλάγγι.

Μὲς στὸ φαλάγγι, ποὺ συντριβεῖ
κάθε καρδιά καὶ κάθε ἰδέα,
ποὺ πλάθει τὴ χαρὰ χυδαία
καὶ τὴν ὄρμη λυγᾶ καὶ σκύβει.

Χτύπα τὰ πάντα ὀργὴ τοῦ φτόνου !
Κ' ἐνῶ τὴν πείνα μου δαμάζω,
καταραμένο σὲ λογιᾶζω
ψωμί τῆς πίκρας καὶ τοῦ πόνου.

ΑΠΕΡΓΙΑ

Στὴ στράτα ἀργοδιαβαίνει τῆς ἀργατιᾶς τὸ πλῆθος·
φαρμάκι ἔχει στὰ χεῖλη, κομμένη τὴν ὀρμή,
κι ὁ πόνος ποὺ συντριβεῖ τ' ἀράθυμὸ του στήθος
θεριεῦει τὸ κορμί.

Ποῦ πάει συμμαζωμένο τὸ ἔλεος νὰ γυθῆψη ;
Ποίος ἄρχοντας θ' ἀκούση, ποιά πόρτα θ' ἀνοιχτῆ ;
Μὲ τᾶπραγα τὰ λόγια τί πάει νὰ ζητιανέψη,
νὰ γείρη νὰ κλαυτῆ ;

Τὸ τέρας τῆς ἀνάγκης ποὺ τὴ ζωὴ του θλίβει,
νεκρώνει τὴν ἀγάπη, μαρμαίνει τᾶγαθά,
θὰ πάψη νὰ τραντάξῃ τὸ μαῦρο του καλύβι,
τὸ Χάρο νὰ βοηθᾶ ;

“Ὡ συνοδεία θλιμμένη, τοῦ δίκιου τὸν ἀγῶνα
σὰ θέλεις νὰ κερδίσης, μὴ σκύβεις καὶ δεῖλιζς.
Καὶ πῶς θὰ διαφεντέψης μὲ λυγισμένο γόνα
τὴ μοίρα τῆς δουλειᾶς ;

Τὴ δυνάμη σου νοιῶσε κ' ὑψώσου πρὸς τὸν ἥλιο.
Τὴν ἀναγνὴ σου ράτσα, τὴ σιδερένια ὑγεία,
Θεοὺς νὰ τὰ λατρέψης. Τοῦ κόσμου τὸ βασίλειον
ζωντάνεψε, ραγιά.

Τὸ πείσμα τοῦ δυνάστη, ποὺ τὴ χαρὰ μολεύει,
τὰ λούλουδα σκοτώνει, στερεῦει τὴν πηγὴ,
θὰ τὸ συντριψῆ, μάθε, τὸ χέρι ποὺ δουλεύει
κι ἀναμετρᾶ τὴ γῆ.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

— Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ δημοσιεύσουμε μιὰ περιέργη
μελέτη τοῦ δικοῦ μας Λυδοῦ Ποδαβροῦ «Γιὰ τὴ Βουργά-
ρικὴ γλώσσα».

»» ΑΘΗΝΩΤΙΚΕΣ ΓΡΑΦΕΣ ««

Κ.

Τίποτα δὲ μοῦ γύρεψες.

Ἦρθες καὶ στάθηκες στὸ πλευρὸ μου ὄμορφα καὶ βγενικά, μὲ ἀνοιχτὴ καρδιά, δίχως τὴν παραμικρὴ ἄσκημη σκέψη.

Δὲ μοῦ εἶπες· «Θέλω νάρθῃς μαζί μου.»

Δὲ μοῦ εἶπες· «Θέλω νὰ μιλάς μαζί μου.»

Καὶ περπατᾷς πλάι μου, στὸ δρόμο μὲ τὰγκάθια, καὶ ἀναμετροῦς τὴ χυρὰ σου πού θάσαι ὁ καλοπροαίρετος συνοδοιπόρος μου.

Συντρόφισσι τοῦ πόνου, δὲ θὰ μοῦ πῆς: «Δίψασα· θέλω νὰ μοῦ βρῆς νερό.»

Δὲ θὰ μοῦ πῆς· «Κρυώνω.»

Δὲ θ' ἀνοίξης τὸ στόμα σου νὰ μοῦ γυρέψης τίποτα.

Μοῦ δίνεις τὴν παρηγοριὰ πού λαχταρᾷ ἡ ψυχὴ μου, καὶ μοῦ δίνεσαι ἀλάκρη.

Κ' εἶναι ἀτελείωτη πάντα ἡ καλοσύνη σου.

Κ' εἶσαι ἀκέραια πάντα γιὰ νὰ μπορεῖς νὰ μοῦ δίνεσαι πλουσιοπάροχα καὶ ὄμορφα καὶ βγενικά.

Ἵπερμνήστρα, Ἵπερμνήστρα....

Δ.

Κρατᾷω στὰ χέρια μου τὸ πρῶτο γράμμα πού μοῦ ἔστειλες ἀπὸ τὴν Πόλη.

Διαβάζω σὲ μιὰν ἀκρίτσα του κατὶ ψιλογραμμὲ νὰ λογάκια σου.

«Εἶναι πέρα ἕνας καιμὸς, κ' ἕνας πόθος δῶθε.»

Καὶ παρακάτω, κατὶ λόγια πού ἔχω γράψει ἐγώ.

«Ἐλα μου γυναίκα,
γίς μου καὶ γενήτσα μου, σφίξε με καὶ κλείσε
τὸ βαθύ ἀναστέναγμα σὴν ὁρμὴ τὴν πλάστρα.»

Καὶ θερρῶ πὼς εἶμαι ὁ μιάγος πού βαστάει στὰ χέρια του τὸ ἀθάνατο νερό, τὸ θερμαντικὸ πιστό τῆς ἀγάπης.

Ἵελα μου ...

Γιὰ σένα ἔμεινα μερόνυχτα σκυμμένος ἀπάνω σὲ μαγικά βιβλία.

Ἵελα μου, πρὶν πέση ἀπὸ τὰ χέρια μου τὸ ποτήρι.

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ (*)

Ἐρχόμαστε τώρα στὸ Νο 2, ἂν ἔχη ἐηλαδὴ ἀλληγορικὴ καὶ θεία σημασία τὸ Ἄσμα καὶ μαζί μ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα λύνεται καὶ τὸ Νο 1. Καὶ δῶ πάλι βασίζεται ὁ κ. Ἁγιάσος στὴν παράδοση, «Οἱ Ἐβραῖοι καμμὴν ἐποχὴν δὲν ἀπατηθήκανε ἕσο γιὰ τὴ γενικὴν ἔννοια τοῦ Ἄ. Ἄ... εἶναι ἀλληγορικό. Αὐτὸ λένε ὅλες οἱ Ἰουδαϊκὲς πηγές... Μόνος ἀπὸ τοὺς χριστιανούς ὁ ἐπίσκοπος Μοφουεστίας ἰσχυρίστηκε κτλ. ἀπ' τὸ ὅτι ἕμως γι' αὐτὴ του τὴ γνώμη καταδικάστηκεν ἐπισήμως ἀπὸ τὴν Ἐ. Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, βγαίνει πὼς στὴ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας τὸ ποίημα εἶχε καὶ ἔχει **ἱερὸ χαρακτήρα** καὶ παραστάνει συμβολικὰ κατὶ ἄλλο ἀπὸ κείνο πού φαίνεται (Γράμμ. 265). Γιὰ νὰ τὸ παραδεχτοῦνε δὲ ὡς τέτοιο θὰ πῆ πὼς τὸ περιεχόμενό του ἔχει μόνον δὲν εἶναι ἀχρεῖο ἀλλὰ καὶ σημαίνει κατὶ ὑψηλὸ καὶ ἅγιο», (Γράμμ. 269), ἐξὸν ἀπὸ μερικὲς δικὲς του σκέψεις μὲ τίς ὁποῖες προσπαθεῖ νὰ δυναμώσῃ τὴ μαρτυρία τῆς παράδοσης. «Γιὰ νὰ συμβολισθῇ—λέει— ἡ δύναμη μιᾶς ἀνώτερης ἀγάπης, πάρεθηκεν ἡ ζωντανότερη καὶ δυνατώτερη παρομοίωσή της πρὸς τὸ ἐρωτικὸ αἶσθημα τῆς σαρκίνης ἔνωσης ἀπ' αὐτὴ τὴ φύση μὲ ἔλο τῆς τὸ γυμνὸ καὶ σπαρταριστὸ ρεαλισμὸ» (Γράμμ. 266). Ὡραία! ὥστε ὁ κ. Ἁγιάσος διαβλέπει πνευματικότητα μέσα στοὺς ὠραίους ὀργασμούς μιᾶς σαρκίνης ἔνωσης. Τέτοια σύμβολα τότε θάταν πολὺ διδαχτικά κ' ἔπρεπε ν' ἔκλεινε ἡ Ἐκκλησία νὰ τὰ νιοθετήσῃ καὶ νὰ μιᾶς παρουσιάξῃ τοὺς ἀλόγυρους τῶν ναῶν τουλάχιστο τέτοια ὠραία συμπλέγματα. Ἀλλὰ γιατί ἡ αὐστηρὴ ἠθικὴ τῆς ὀρθόδοξου ἐκκλησίας δὲν ἐπίτρεψε οὔτε κἂν νὰ διαβάζεται στοὺς ναούς; Ἀπὸ τὸσον ἐξαγιαστήκεν ἡ παρομοίωση καὶ ἡ ἔννοια τῆς σαρκίνης ἔνωσης σ' ἕνα θεόπνευστο, ἱερὸ βιβλίον ὡς τὸ Ἄσμα, πὼς τὴν ἐξοστράκισεν ὑστερὰ τὴ μέθοδο αὐτὴ ἡ ἐκκλησία ἀπὸ τὴ διδασκαλία τῆς; Ὡστε πὺ σύμφωνη εἶταν μὲ τὸν ἑαυτὸ τῆς ἡ Συναγωγὴ πὺ τὸ διάβαζε καὶ δὲν τόταξε στὰ Genutsim ἢ τουλάχιστο στὰ chissonim; Ἀλλὰ μὲ ἄλλα μέτρα μετροῦσε τὴν ἠθικὴν ἢ μιὰ καὶ μὲ ἄλλα ἢ ἄλλη ἕσο γιὰ βιβλίον πὺ καὶ ἀπὸ τίς δυὸ ἐπὶ τέλους θεωρήθηκεν ἱερὸ καὶ ἅγιο; Ἐγὼ σᾶς λέω πὼς ἔκανε πολὺ ὀρθὰ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἂς χρουστᾷ χάρη στὸ συντηρητικὸ τῆς πνεύμα πὺ δὲν τὸ πέταξε καὶ ἐλωξεδίβλου ἀπὸ τὸν Κανόνα. Ἀκόμη, ἕνα. Γιατὶ ἡ κατ' ἐξοχίαν θερησκεία τῆς ἀγάπης ἢ Χριστιανικὴ ἀπὸ τοὺς πρώτους τῆς ἱδρυτέας, ἀπ' αὐ-

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοχτήτης: Δ. ΙΙ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΡΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (1 δρ την τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητής ἂ δὲν προπληρώσει τὴ συντρομή του.

20 λεπτά τὸ φύλλο. — Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμῆ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιάσκια, καὶ στὶς ἐπαρχίες στὰ πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

Παραγράφια

Ο ΑΠΟΣΤΡΑΤΟΣ ὑποστράτηγος κ. Ζορμπὺς βιάστηκε πολὺ νὰ γριέψει καὶ νὰ φοβηθεῖ μ' ἐσωτερικὴ ἐπανάσταση καὶ τὰ τέτια. Ἡ εὐκαιρία δὲ θὰ χανότανε ἂν περιμένε λίγο ἀκόμα, νὰ καινιζότανε πρῶτα ὁπωςδήποτε τὸ Ἑπειρωτικὸ ζήτημα καὶ νὰ τελιώνανε, καλὰ ἢ κακὰ, οἱ τόσες μπερδεψές μας μὲ τὴν Τουρκία.

Γιατὶ τὸ κάτω κάτω, ὅσο κι ἂν ἀντέξει τοῦτος ὁ τόπος, δὲν μπορεῖ νὰν τοὺς βαστήξει μαζί τὸσους ὄχτρούς: Ἑταλο-αυστριακοὺς, Ἀρβανίτες, Τούρκους καὶ τὸν κ. Ζορμπά.

Ο κ. ΜΠΟΥΦΟΣ, Μπουφόπουλος, Μπουφίδης—δὲ θυμούμαστε καλὰ καλὰ πῶς λέγεται ὁ κ. δικηγόρος καὶ βουλευτὴς Βόλου—βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ δημοκοπήσει στὴ δίκη τοῦ Ἀναπλιῶ, νὰ πουλήσει εὐκόλο πατριωτισμὸ καὶ νὰ κορδωθεί μὲ τὰ πάτρια καὶ μὲ τὶς ἀντιδημοκρατικὰς του παπαδέλες.

Τὸ ἀκροατήριον, λέει τὸ τηλεγράφημα, τὸν χειροκρότησε. Χαλάλι του. Ὑπάρχει ὅμως κ' ἓνα ἄλλο ἀκροατήριον, κάπως πὶθ σημαντικόν, ποὺ τὸν σφυρίζει. Κ' ἔχουν κάπια σημασία καὶ τὰ τέτια σφυρίγματα γιὰ ἓναν κύριον, ὅσο κι ἂ λέγεται ὁ κύριος αὐτὸς Μπουφίδης.

Τὰ σφυρίγματα αὐτά, μὲ ὅλο τὸ ἀπαιτούμενον σέβας στὰ γένια του, ἄς τὰ μοιράσει μὲ τὸ Σεβασμώτατο δεσπότη Βόλου ποὺ εἶχε τὴν ἀδιαντροπία νὰ δηλώσει στὸ δικαστήριον πῶς οἱ ἐργάτες στὸν πόλεμον δειξάνε ἀντιπατριωτισμό.

Ποιὰς τὶς ἔδωσε αὐτὲς τὶς πληροφορίες στὸ Σεβασμώτατο; Μήπως ὁ συμμαοχὴς του κ. Κούρτοβικ;

Ὁ ἴδιος δεσπότης κατάγγειλε στὸ δικαστήριον καὶ τὸ σφοδρὸ καθηγητὴ κ. Πολίτη ὡς ἀρχηγὸ τοῦ μαλλιαρισμοῦ. Ὁ κ. Πολίτης δὲ διαμαρτυρήθηκε, πρᾶμα ποὺ θὰν ἴδκανε—τὸν βεβαιώνουμε—ἂν τὸν κατάγγελε γιὰ δεσπότη τοῦ Βόλου ἢ γιὰ κ. Ἀμπελά.

ΕἴΤΣΙ εἶναι. Ὅπως τὰ καταγγέλλει ὁ Μελάς στὴ «Ν. Ἡμέρα». Οἱ μεγαλύτεροι συκοφάντες τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους στὴ Μακεδονία εἶναι οἱ Ἕλληνες χωροφύλακες. Αὐτοί, μὲ τὸ βάρβαρον καὶ χωροφυλακιστικὸ φέροσόν τους, πάνε νὰ καταντήσουν κεῖ πάνω τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος μισιτὸ καὶ νὰ αναγκάσουν τοὺς Μακεδόνες νὰ ξαναποθήσουν τόσον γλήγορα τὸν Τούρκικον ζυγὸν καὶ τὸ Βούργαρον κομιτατζή.

Τώρα ποὺ πάει στὴ Μακεδονία ὁ κ. Βενιζέλος, πρὶν ἀπὸ τὰλλα, αὐτὸ τὸ σπουδαιότατον ζήτημα πρέπει νὰ προτοξετάσει. Καὶ νὰν τὸ διορθώσει ὅπως μπορεῖ.

Ὁ Μελάς τοῦ δείχνει ποὺ πρέπει νὰ ρηξῆι τὴν ματιὰ του καὶ ποὺ ν' ἀπλώσει τὸ χέρι του.

Ὁ Ἕλληνας χωροφύλακας ποὺ πιέζει σήμερον τὴ Μακεδονία, ἀνάγκη νὰθρωπιστεῖ. Ἀνάγκη ἐθνικὴ αὐτό. Ἐξὸ δ ἀθρωπισμὸς του ἄς ἔρθει κι ἀργότερα. Δὲ βλέπεται καὶ τόσον. Τὸν σουνειθίσαμε πιά.

Οἱ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ τῆς Δημαρχίας δὲ σκεφτήκανε καθόλου πολιτικὰ μὲ τὴ δήλωσιν ποὺ δημοσιέψανε πῶς θὰ κόψουν τὸ νερὸ σὲ ὄσους, μέσα σὲ δέκα μέρες, δὲν τὸ πλερώσουνε.

Νὰν τὸ κόψουνε, μὰ ἀργότερα. Μπορούσανε νὰναβάλλουνε γιὰ δυὸ τρεῖς μῆνες ἀκόμα αὐτὴ τὴ δήλωσιν. Δὲν ἄξιζει, πρὶν ἀκόμα καλὰ καλὰ παραλάβει τὴν ἀρχὴν ὁ κ. Μπενάκης, ὡς πρῶτον ἔργον του νὰ παρουσιάσουν τὴ φοβέρα τοῦ νεροῦ. Τὸν βλάπτουν ἔτσι σημαντικὰ, κι ἄς μᾶς ἀκούσουνε.

Ο ΓΡΑΝΙΤΣΑΣ ποὺ κτάφερε τὸ ἕνα κοσμοϊστορικὸ γεγονός, νὰ μᾶς γλυτώσει ἀπὸ τὸν Κουλουμπάκη, καταντώντας τὸν Βενιζελικόν καιρὸν εἶναι νὰ καταπιαστεῖ καὶ ἄλλο μεγαλοῦργημα, δεύτερον κοσμοϊστορικὸ γεγονός κι αὐτό, νὰ μᾶς γλυτώσει ἀπὸ τὸν κ. Δαμβέργην, κάνοντάς τονε ἀντιπολιτευόμενον. Τότε σίγουρα θὰ καταφέρει καὶ τὸν Πάπ νὰ γυρίσει μὲ τὸ Βενιζέλον κ' ἔτσι νὰ βροῦμε πιά γιὰ καλὰ τὴν ἡσυχίαν μας.

“ΓΡΑΜΜΑΤΑ”

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Τόμος Δεύτερος (400 450 σελίδες)

Συντρομή φρ. 10, προπληρωτέα.

Διεύθυνση «Grammata» Β. R 1146. Alexandri (Egypte)

τὸν τὸν Χριστὸ πού μιλάει χίλιες φορές γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν φηλόνηαι αἰθέρια, οὔτε κἀν ἀφίνει νὰ περᾶσῃ στὸ νοῦ μας ἡ σχέση τῆς μετὰ τὴ σαρκικὴ ἔνωσῃ «ζωντανὰ καὶ ρεαλιστικὰ» ὅπως κἀνει τὸ Ἄσμα ; Γιατὶ τὸ βιβλίον πού σὺνταξεν ὡς ἱερὸ καὶ ἄγιον ὁ Θεὸς πνευστος συγγραφέας, ὁ Θεὸς ὕστερα πού τοῦ τὸ ἐμπνευσε γιὰ νὰ διδασκῆται ἡ ἀγάπη Του πρὸς τὸν κόσμον, κ' εἶναι ὅπως γράφετε «ἡ μεγαλειότερη καὶ ὑψηλότερη ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες προφητείες γιὰ τὸν Μεσσία» (Γρ. 267), τάρνῃθηκε καὶ δὲν ἀνάπτουζε ἀπάνω σ' αὐτὴ τὴ μέθοδο τῆς φρασεολογίας τῆ διδασκαλίας τῆς ἀγάπης Ἐκεῖνος πού ὄλο «ἐν παραβολαῖς ἐλάλει ;» Κι ἀφοῦ ὕστερα ἀπὸ τὴ ρητὴ γνώμη μερικῶν Πατέρων γι' αὐτὸ καὶ γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ του προφητικὴ ἔννοια γιὰ τὸ Λόγον ὅπως λέγει ὁ Μέγας Ἀθανάσιος «ὅλες οἱ προφητείες τῆς Π. Δ. προφητεύουσι τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Λόγου μετὰ σάρκα μετὰξὺ μας καὶ εἶναι ἄσματα· τὸ Ἄσμα Ἄσμάτων ὅμως σὺν νὰ μὴ προφητεύῃ πλέον καὶ νὰ μὴ προλέγῃ, μόνο δείχνει Ἐκεῖνον κτλ.» (Γράμ. 267), πάλι ἡ Ἐκκλησία ἀπαγόρευσε τὴν ἀνάγνωσίν του στοὺς ναοὺς δὲ σὰς φαίνεται πὼς ἡ καθολικὴ συνείδησὴ τῆς μυστικᾶ ἀμφιβάλλει πολὺ γιὰ τὸ ποιόν του καὶ μένει ἀσυνθηκατόληγη, μαζί του καὶ μονάχα στὸ συντηρητικὸ τῆς πνεύμα χρουστᾶ καὶ τὴν κατάταξίν του ἀκόμα στὸν Κανόνα ; Δὲ θέλω νὰ μὲ ἀναφέρετε πὼς κι ἄλλα κομμάτια τῆς Γραφῆς δὲ διαβάζονται. Ἔχομε τὸ Λόγον μας καὶ γιὰ κείνα. Μὰ ἔχι τώρα. Νά, λοιπὸν οἱ μεγάλες καὶ πρωτόγονες αἰτίαι πού γεννήσανε τὸν πόλεμον γιὰ τὴν θεϊότητα τῆς ἀλληλογραφίας αὐτοῦ τοῦ ἔργου, ἀπὸ κείνους πού δὲν προκαταλήφθηκαν ἀπὸ τὴν κατάταξιν πού τοῦκάνεν ἡ Ἐκκλησία στὸν Κανόνα, παρὰ ἐντοχθῆκαν ἀπὸ τὸ παραγκιόνισμα πού τοῦδειξε, πόλεμον πού ἔπρεπεν ἐπιστημονικώτερα νὰ ψυχολογήσῃ ὁ κ. Ἀγιάσος καὶ νὰ τὸν εἶχε διδάξει ὡς τώρα ἡ θεολογικὴ του πείρα ἔτι ὄχι λίγες φορές στίς δεξιὰς διαμαρτυρίες κάποιων ραββίνων καὶ ἐπισκόπων κροβόντουσαν σπῆτες ἀλήθειαι, πού ἦν τῆς ἔπρεπε σήμερα νὰ λάμψῃ καὶ νὰ σκιστοῦνε μερικὲς ὀπισθοδρομικὲς καὶ γινατομικὲς σελίδες σὺν τὶς δικῆς του πού ἀσκημίζουσε, μετὰ τὴν ἀλήθειαν, ἕνα περιοδικὸ σὺν τὰ «Γράμματα», τὸ ὅποιο μᾶς φαίνεται πὼς ἔχει πρὸ γραμμᾶ του τὴν ἐξέγερσιν καὶ κρατεῖ τὴν ἔσκονιστρα καὶ τὸν μπαλτά.

Μιὰν ἀλληγορίαν πρέπει πάντα νάχη μέσα τῆς σημάδια ἐκεῖνο πού θέλει νὰ πῇ. Ἡ κυριολεξία τῆς δὲν εἶναι ποτὲς τόσο τέλεια ὥστε νὰ ζετυλιχθῇ ἀπ' τὴ λέξιν σειρὰ πνευματικῆς ἰδεολογίας χωρὶς πρῶτα αὐτὴ ἡ γλώσσα τῆς νάχε ἀνάλογες λέξεις καὶ φράσεις. Ἀλλὰ καὶτὸ ἐνάντιον νὰ παραδεχτοῦμε θά-

τανε τεχνικὸ σφᾶλμα τοῦ συγγραφέα, νὰ ντύσῃ τίς ἱερῆς του σκέψεις μέσα σὲ μιὰν αἰσθηματικὴν ἐρωτολογία τόσο τέλεια καὶ γαργαλιστικὴ ὥστε νὰ μὴ δίνῃ οὔτε νόξιν κἀν πὼς αὐτὴ δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ τὸ δόχημα πού ἐλαύνει μιὰ βαθύτερη ἔννοια. Ἡ ἀλληγορικὴ ἔρμηνεία τοῦ Ἄσματος χρουστᾶ τὴν ἀρχὴ τῆς στοῦς ἴδιους λόγους, πού ἐπιβάλλανε στὸν κατατρεμένον Ἰουδαϊκὸ λαὸ νὰ δώσῃ μιὰ μυστικώτερη παρηγορητικὴ γι' αὐτὸν σημασία καὶ σὲ τόσα ἄλλα μέρη τῆς Π. Δ. Ἀλλὰ ἡ σχολὴ τῆς ἐρμηνευτικῆς τοῦ κ. Ἀγιάσους τὸ μπαλώνει κι αὐτὸ λέγοντας ὅτι ἀφορμὴ τῆς ζωντανᾶς τοῦ Ἄσματος εἶναι γιὰ τὸ γράφει νέος ὁ Σολομὼν ἐνθὲ τάλλα του δυὸ ἔργα ἠλικιωμένος «κι ἀπόμεινεν ἡ γνώμη γενικῶς, ὅτι αὐτὸ μὲν τόγραψε νέος, ἐνθὲ τίς παροιμίες τίς ἔγραψε σὴν ἀνδρική του ἠλικία καὶ στὰ γεράματα του τὸν Ἐκκλησιαστή» (Γράμ. σελ. 262). Δηλαδὴ σακαφίστηκε τὴν παρομοίωσιν πρὸς τὴ σαρκικὴν ἔνωσιν ὁ Σολομὼν γιὰτὶ εἶταν νέος καὶ κυριαρχοῦσεν ἀπάνω του περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην ἡ γενετήσιος ἐρμὴ καὶ δὲν μπορούσε νὰ συγκρατηθῇ καὶ νὰ ντύσῃ ἄπαξ καὶ ἤθελε μάλιστα νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰεχουβά πρὸς τὸ λαὸ, μετὰ ντύμα πού νὰ ταίριαζε στὸ σκοπὸ του. Καὶ γιὰτὶ ὁ Σολομὼν τὴν τεχντροπία αὐτὴ δὲν τὴν ἀφίνει νὰ ξεμυτίσῃ καὶ στὰ ἄλλα του ἔργα παρὰ καὶ στίς παροιμίες πού τίς ἔγραψεν ἄντρας πᾶ καὶ στὴ Σοφία, ἂν εἶναι δική του, τόσον εὐγενικὰ καὶ σεμνὰ μιλάει γιὰ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴ γνώσιν καὶ τὴ σοφίαν ; «Ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξήτησαν ἄνθρωπον ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ καὶ ἐραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς κτλ.» (Σοφ. Σολ. ἡ'. 2, καὶ ἡ'. 17—18 καὶ Παροιμ. γ'. 13—19 καὶ ἡ'. 15—17). Ἡ ἑβραϊκὴ τεχντροπία καὶ σκέψῃ ἡμπορεῖ νάναι σὲ πολλὰ βιβλία τῆς Π. Δ. μία. Μὰ ὁ σκοπὸς τοῦ καθενὸς εἶναι ἄλλος. Κατὰ τὸ συγγραφέα καὶ κατὰ τὸ σκοπὸ. Κι ἂν τὰ προφητικὰ καὶ θεῖα βιβλία τῆς ζετυλιγόνται Σωκρατικὰ ἄς ποῦμε, τὸ Ἄσμα τὸ κἀνει σύμφωνα μετὰ τὸ σκοπὸ, τὸ θέμα του, Θεοκριτικά, εἰδωλιακά, σαρκικώτερα τέλος πάντων. Εἶνε πάντα ὅμως ἑβραϊκά καὶ τοῦτο καὶ κείνα μετὰ τὴ διαφορὰ πὼς ἀλλάζουν οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ σκοποὶ καὶ οὔτε ὁ Σωκράτης μιλάει σὺν Θεόκριτος οὔτε ὁ Θεόκριτος σὺν Σωκράτης, ὅπως καὶ ὁ Σολομὼν στίς Παροιμίες καὶ στὸν Ἐκκλησιαστή δὲ μιλάει σὺν τὸν συγγραφέα τοῦ Ἄσματος οὔτε τοῦτος σὺν τὸν Σολομὼν. Κ' ἔτσι ἐκεῖνα μετὰ τὸ νάχουν ὑπόθεσιν πνευματικὴν, θεῖαν, καὶ ὁ κύκλος τῆς οἰκονομίας τους καὶ ἡ γλώσσα τους εἶναι ἀνάλογα ἐνθὲ τοῦ Ἄσματος ἐπειδὴ σκοπὸς εἶναι ἡ ἀπόδειξιν κάποιαι ἀλήθειαι γύρω σ' ἕναν ἐρωτα τοῦ ἀρχοντοβασίλειά Σολομὼν καὶ μᾶς φτωχῆς Σουλαμιθ δὲν μπορούσε παρὰ καὶ ἡ γλώσσ-

σα νάναι ανάλογη και οι λέξεις νάχουνε τή γραμματική, τή ρεαλιστική τους σημασία. Τό ίδιο και ο Σωκράτης ή και ο Χριστός ακόμα, τις ούράνιες ιδέες τους τις έντυσαν με ανάλογο ντύμα και δε μεταχειρίστηκαν τους τράγους και τὰ βατέμματα του Θεοκρίτου.

Μ' αὐτά τὰ λίγα, κ. Ἀγιάσσο, θέμε νά σᾶς πούμε πὼς δείξατε μεγάλη άντοχή νά ξαναζεστάνετε μαγειρεμένα φαγητά. Δέ λέτε τίποτα γιατί και μες στο νου σας δέν έχετε σχηματισμένη γνώμη. Τό πολὺ μπορούσατε με δυο λέξεις νά πῆτε πὼς συμφωνείτε με τή γνώμη τῆς Συναγ. και τῆς Ἐκκλ. ὅπως τόκαναν ἐπὶ τέλους τὰ θρησκευτικά· περιοδικά, έχτος ἂν θέλατε νά κάνετε κριτική γιά πράματα προδικασμένα. Δέν εἶν' ἔτσι ;

Ἀθήνα

Κ. ΦΡΙΑΙΓΓΟΣ

ΣΗΜ. Στο περασμένο φύλλο λησμονήθηκαν τὰ μπουν κοντά στο «Ἐκκλησιὰ μολυβοτή» οι λέξεις «μολυβοκαντυλοπελεκητή ποιός τηνέ» κτλ. και παρακάτου άντις «του βιβλίου τῆς Ἐβρ. φιλολογίας», «τῶν βιβλίων» κτλ.

Ἄριθ. 2357.

Διά τούς κατόχους ἐπιταξίμων κτηνῶν (ἔκπων, ἡμιόνων κλπ.) και ὀχημάτων φορηγῶν (κάρρων και σουστῶν).

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
ΔΙΑΚΗΡΥΣΣΕΙ ΟΤΙ**

Ἡ ἐπιθεώρησις και ταξινόμησις τῶν ἐπιταξίμων κτηνῶν και ὀχημάτων φορηγῶν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἀρχεται τήν 17ην τρέχοντος μηνός Ἀπριλίου και λήγει τήν 30ην ἰδίου μηνός· θά γείνη δέ αὕτη ἔξω του Δημοαρχικοῦ Καταστήματος, ὅπου και ἄλλοτε ἐγένετο, κατά τήν ἐξῆς τάξιν:
Του 1ου ἄστυν. τμήματος τήν 17ην και 18ην Ἀπριλίου.
Του 2ου ἄστυν. τμήματος τήν 19ην Ἀπριλίου.
Του 3ου ἄστυν. τμήματος τήν 20ην Ἀπριλίου.
Του 4ου ἄστυν. τμήματος τήν 21 και 22ην Ἀπριλίου.
Του 5ου ἄστυν. τμήματος τήν 23ην Ἀπριλίου.
Του 6ου ἄστυν. τμήματος τήν 24ην και 25ην Ἀπριλίου.
Του 7ου ἄστυν. τμήματος τήν 26ην Ἀπριλίου.
Του 8ου ἄστυν. τμήματος τήν 27ην Ἀπριλίου.
Του 9ου (ἀγροτικοῦ) τήν 28ην, 29ην και 30ην Ἀπριλίου.
Προσκαλοῦνται ὅθεν ἅπαντες οι του καθ' ἡμᾶς Δήμου (τῆς πόλεως Ἀθηνῶν) κάτοχοι τοιούτων ἐπιταξίμων εἰδῶν ὅπως παρουσιάσωσι ταῦτα ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς, ἄλλως τιμωρηθῶσονται διά τῶν ὑπὸ του νόμου ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει προβλεπομένων ποινῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12ῃ Ἀπριλίου 1914.

Ὁ Δήμαρχος

(Γ. Σ.)

ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗΣ

**ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ «ΜΟΥΣΙΚΗ»
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ**

13-15 Ἐτοῦ Ἀρσακείου 13-15

ΑΘΗΝΑΙ

Δι' ἄσμα και κλειδοκούμβηλον

ΣΠΥΡΟΥ ΣΑΜΑΡΑ

Ἀπό τήν ὀπερέττα «ΠΟΔΕΜΟΣ ΕΝ ΠΟΔΕΜῳ»

240—Ὁ Παῖς	Δρ. 2.
241—Σερανατίνα του Μπαμπά	» 2.
242—Νύχτα τ' Ἀπριλῆ (Romance Λευκῆς)	» 2.
243—Πεταλούδα (βάλς δια μόνον πιάνο)	» 1.
247—Λευκή—Πεταλούδα (Duetto)	» 2.
248—Ἐρασμία—Πολυθεύκης (tango)	» 1.50

N. ΚΟΚΚΙΝΟΥ

195—Μ' ἀρᾶσι (πόλκα)	» 0.80
59—Γελαστή—Χαρωπή	» 0.70
189—Μονάκριβη	» 0.50
200—Σ' ἀγάπησα μικρούλα μου	» 0.50
209—Ἐχε γυιά	» 0.70
87—Τό φτωχό μου λουλοθι	» 0.70

Γ. ΣΑΜΑΡΤΖΗ

192—Ἡπειρος (ἄμβατήριον)	» 1.
--------------------------	------

ΠΡ. ΘΑΙΠΑΡΗΣ

(65)—Sans façon	» 0.80
-----------------	--------

Η ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΧΕΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΡΧΙΚΟΝ 6,000,000 ΔΡΑΧΜΩΝ

ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ 1,500,000 ΔΡ.

Ἔσυστήθη ἀπό τήν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος και ἀπό ἄλλους Κεφαλαιούχους, φίλους του λαοῦ.

Ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀντιπρόσωπον, ὁ ὁποῖος παρακολουθεῖ τὰς ἐργασίας τῆς Τραπεζῆς και λαμβάνει μέρος εἰς τὰ Συμβούλια της.

»»» ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ «««

Ἡ ΛΑΪΚΗ δια νά ἐξαπλώσῃ εἰς τὸν λαὸν τὸ πνεῦμα τῆς ἀποταμιεύσεως, δέχεται εἰς τὸ Ταμιευτήριόν της καταθέσεις ἀπὸ μίαν δραχμὴν ἕως πέντε χιλιάδας δραχ. και δίδει τόκον 1 1/4 τὰ 0/0. Διά τὸς καταθέσεις εἰς χρόσον 3 1/2 τὰ 0/0. Κάθε καταθέτης εἰμπορεῖ νά πάρῃ ὅπισω τὰ χρήματά του, ὅποτε θέλῃ, εἴτε ὅλα, εἴτε μέρος.

Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα δέχεται και καταθέσεις με προθεσίαν.

ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ(*)**Σὲ Ἀκατάδεχτη**

Τί τὴν ὑποφαντράζεσαι, σὺν Κάτι πὺν σοῦ ἐπάρθη ;
Κρυμμένη Ἄγαπή σὲ θεωρεῖ καὶ λέει: - ὦ, πότε θάρθῃ.

Γλάροι

Κάτου ἀπ' τὰ κατγάλανα τὰ αἰθέρια μαρμαρένιοι
Φτεροζυγίζονται, θαρρεῖς, οἱ γλάροι μου οἱ ἀσημένιοι,
Σὺν νῦν τοὺς φωτοσίμλεψε, φευγάτη πιά, ἡ Γαλήνη
Μὲς σ' ἕνα θόλο ἀπέραντο, πὺν ἀχνόφεγγε ἡ Σελήνη.

Σὲ ἐτοιμοθάνατη κόρη

Ρόδα κρατῶντας διάβαινες τὸ δρόμο τῆς ψυχῆς σου
Κ' εἶπε τῆς ὄψης σου ἡ πικρή: - Γλυκεῖά μου, ἀποκοι-
[μήσου,
Καὶ τὴν αὐγοῦλα, ρόδινη πρὶν νὰ δροσίση ὁ Ἀπρίλης
Τὰ χεῖλη μου ἔλα φίλησε πεντάμορφης, καὶ πάρε
Κάτι ἀπ' τῆς ρίμας τοὺς ρυθμούς καὶ ἀπ' τοὺς ρυθ-
[μούς τῆς σμίλης,
Καὶ εἶπες: Στὰ ρόδα πὺν ἔστρωσα, νὰ μὲ ἀναπάψεις,
[Χάρε.

Σπηλιά στὸ γαλὸ

Ὅμορφων ἤσκιων εἶναι ἀπόσκι
Κατὰ τὸ Πέλαο ἡ Σπηλιά,
Πὺν τοῦ φυκιοῦ εὐωδάνε οἱ μύσκοι
Σὺν σὲ Νεραΐδας ἀγκαλιά.

Καὶ σὺ, Ψυχὴ μου, σὺν ἐκείνους
Γαλάξια στήσε τὴ φωλιά,
Τοῦ φλοίσβου ἀλλάζοντας τοὺς κρίνους
Μὲ τοῦ κυμάτου τὰ φιλιὰ.

Ἡ Μοῖρα

Κλεῖ τὴ χρυσὴ τῆς θύρα
Καὶ νὰ λουστῆί πάει ἡ Μοῖρα
Στῆς Λήθης τὰ νερά.

Τίποτις δὲν τῆς λείπει :
Μαζὶ τῆς εἶναι ἡ Λύπη
Μαζὶ τῆς καὶ ἡ Χαρά.

(*) Ἡ ἀρχὴ τοῦ στοῦ περασμένο φύλλο.

Πεντάρφανος

Κάποιου Νησιοῦ εἶναι τὸ ναυτάκι
Στοῦ Καραβιοῦ τὴν κουπαστή
Πρῶμο νὰ βλέπει τὸ ἀγεράκι
Μόνον ἡ ψυχὴ του ἀποζητεῖ :

Γλυκεῖας Μαννοῦλας καὶ Πατέρας
Ποτὲς δὲν ἄκουσε παλμό,
Τὴ θάλασσα ἔκανε μητέρα
Καὶ ἔχει τὸ Πέλαγος γονιό.

Μικρομεγάλοι

-- Βαρκούλα, ἰδέε, τρικάταρτο βαρὺ εἶναι τὸ καράβι,
Καὶ στῆς Γαλήνυς τὰ νερά τὸ πέταγμα του παύει...
-- Μά, νῦν τὴν, ἡ ἀδελφοῦλα μου μέσ' ἀπ' τὸ σκά-
[φος βγαίνει.
Θαρρεῖς, Νεραΐδα μάγισσα τὸ σῦρει, ὕπου πηγαίνει.

Χειμωνιάτικα Ρόδα

Στὴν ἀγκαλιὰ τῆς χειμωνιάς, Τριανταφυλλιὰ, πὺν
[ἀνθίζεις
Θωρῶ τὰ ρόδα σου ὄνειρα, πὺν ξίπνια ξεφυλλίζεις.

Ἰδανικὰ Λογάκια

Στοὺς πλόκαμούς σου τοὺς ξανθοὺς
-- Χρυσὴ Παλιόροια Εὐρίπου --
Μηδὲ ἀπ' τοῦ κάμπου τοὺς ἀνθοὺς
Μηδὲ κισσοὺς τοῦ κήπου.

Φιλάνια δένω, ἔτσι γλυκά,
Τῆς κόμης σου τριγύρω,
Στοῦ Ὀνειροῦ μου χαϊδευτικά
Τὰ σνήθη ἀφοῦ σὲ γύρω.

Μοναξιά

Σκύβουν τοῦ δέντροῦ μου τὰ κλώνια
Καὶ μοῦ εἶπαν : -- Ναύτης θὰ γινεῖς,
Καὶ ἐγὼ ἡ Βαρκούλα σου στὰ χρόνια
Μιάς μοναξιάς παντοτεινῆς...

Στὴ Γιαγιά

Κάλλη εἶχε ἀθώρητα ἡ γιαγιά, μὰ ἐγὼ ἔγγονός τὰ βροῖκα
Στὴν ἀπαλότῃ τοῦ χαδιοῦ καὶ στοῦ φιλιοῦ τὴ γλύκα.

(* Ἀκολουθεῖ) Σπέτσες ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΦΩΝΗ ΕΡΓΑΤΗ

Φίλε «Νουμά»,

Ένα παράδοξο πράμα υπάρχει σὲ μᾶς ἔδω τοὺς Ρωμιοὺς. Ἐνῶ λέμε πὼς εἴμαστε ὁ μόνος λαὸς πνευματικὰ προικισμένος ἀπὸ τὴ φύση πλοῦσια, χάρη στὴν κλιματολογικὴ κατάσταση, καὶ δὲν ξέρω γιὰ ποιούς ἄλλους λόγους, συμβαίνει τὸ ἀνάποδο. Εἴμαστε δηλ. ὁ μόνος λαὸς ποὺ μένουμε πίσω ἀπὸ κάθε πολιτισμὸ καὶ ἐπιστημονικὴ πρόοδο, καὶ πρὸ παντὸς οἱ φιλόλογοι μᾶς (ἂν νομίζουμε πὼς ἔχουμε τέτοιους, γιὰτὶ οἱ κακὲς γλώσσες ἔχουν ἀντίρρηση).

Ἐγὼ ὅμως ποὺ τοὺς νομίζω ὡς πρὸ ξυπνημένων ἀπὸ τὴ μάζα τοῦ λαοῦ, ὅπως καὶ πραγματικὰ εἶναι, τοὺς ρωτῶ «τί κάμουνε; δὲ βαρέθησαν νὰ κάθονται ἀκόμα νὰ καλαναρχάνε τῶν παλιῶν τὶς σκουργιασμένες ἰδέες, ἢ νομίζουμε πὼς, μὲ τὸ νὰ μᾶς μορφώνουνε μὲ τὰ πρωιτερινὰ ἰδανικά, θὰ κατορθώσουμε καὶ μεῖς νὰ φτάσουμε στὸν προοδευτικὸ ἐξεῖνο σταθμὸ τῆς ἐξέλιξης ποὺ ἔχουν φτάσει οἱ ἄλλοι Εὐρωπαϊκοὶ λαοί; Οἱ παλιοὶ ἔγραφαν καὶ ἐδίδαξαν σύμφωνα μὲ τὶς τότε κοινωνικὲς συνθήκες, σήμερα ὅμως ποὺ ὅλες οἱ συνθήκες τῆς ζωῆς ἄλλωξαν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀλλάξῃ καὶ ἡ μόρφωση, γιὰτὶ αὐτὸ μᾶς τὸ ἐπιβάλλει ὁ ἐκβιαστικὸς νόμος τῆς ἐξέλιξης· ἢ μήπως οἱ φιλολογοῦντες μᾶς δὲ γνωρίζουν τὸ νόμο αὐτόν; ἀφοῦ τὸ γνωρίζουν γιὰτὶ τότε δὲν κατεβαίνουν στὸ λαὸ καὶ νὰ τοῦ διδάξουν τὶς νεωτεριστικὲς ἰδέες, τὶς ὁποῖες αὐτὸς ὁ ἀμόρφωτος δὲν ἔχει τὴν ἱκανότητα, οὔτε τὸν καιρὸ, οὔτε καὶ τὰ μέσα νὰ νοιώσῃ καὶ νὰ αἰστανθῇ; Κυτῶντε, κύριοι φιλόλογοι, τοὺς Βουλγάρους συναδέλφους σας ποὺ ἀγκάλιασαν τὸ λαὸ, καὶ τὸν ἐδίδαξαν, πὼς αὐτοὶ ἀποτελοῦν μιὰ ἰδιαίτερη τάξη μὲς' στὴν κοινωνία μὲ ἰδιαίτερα συμφέροντα καὶ ἰδανικά: γιὰτὶ ἡ σημερινὴ πολιτεία διοικεῖται ἀπὸ τὴν τάξη τὴν πλουτοκρατικὴ, καὶ κάθε σημερινὴ Κυβέρνηση δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι μὲ τὸ μέρος τῶν ἐργατικῶν καὶ ὡς ὄργανο τῆς πλουτοκρατίας τὸν ἀντιπροσωπεύει καὶ κυβερνᾷ σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντα τῆς τάξης τους.

Ἐμπρὸς λοιπόν, μὴν ἀφίνετε νὰ περνᾷ ὁ καιρὸς! ἀφήστε τὶς παλιὲς πρόληψεις καὶ τὰ ἀερολογήματα καὶ ἐλάτε νὰ μᾶς βοηθήσετε στὸ ξύπνημά μας, καὶ στὸν ἀγῶνα μας γιὰ τὸ δίκιο μας, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ δίκιο τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, γιὰτὶ ἐνῶ δουλεύουμε, πεινοῦμε, ἐπειδὴ ἡ προνομιοῦχος τάξη μᾶς κλέβει τὸν κόπο μας. Ἐλάτε καὶ διδάξτε πὼς πρέπει νὰ

καταργήσουμε τὴν ὀλιγαρχία, μάθετέ μας νὰ αὐτοκυβερνηθοῦμε, ἂν θέλετε νὰ λεγόμεστε ἄνθρωποι. Μὲ τὶς σημερινὲς συνθήκες ποὺ ζοῦμε, εἴμαστε κατώτεροι, πολὺ κατώτεροι ἀπὸ τὰ ζῶα τοῦ δάσους. Ὅποιος νομίζει ὅτι εἶναι πρὸ εὐγενικὸ νὰ συντελέσῃ κανεὶς στὴ πρόοδο τοῦ τόπου του, στὴν κατάργησιν τῆς ἀδικίας, ἀπὸ τὸ νὰ γράφῃ ποιήματα καὶ διηγήματα γιὰ τὴ μιὰ ἢ τὴν ἄλλη, ἄς μᾶς δώσῃ τὸ χέρι του. Ἐμεῖς οἱ ἐργάτες περιμένουμε.

Γειά σου

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΛΙΟΥΡΑΣ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΑ

Φίλε «Νουμά»,

.... Σὰ δάσκαλος ποὺ εἶμαι ἔχω, νομίζω, τὸ δικαίωμα νὰ κάμω μερικὲς παρατηρήσεις.

Δὲν ξέρω γιὰτὶ ὁ Νουμάς παντοῦ γράφει «**ἀλάκαιρος**» μὲ **αι**. Μήπως δὲν εἶναι ἡ ἴδια ἡ λέξις ἀλάκερος (ὄλο-ἀκέριος;) καὶ τὸ ἀκέριος πάλι δὲν εἶναι τὸ ἴδιο τὸ «ἀκέριος»; Στὸ ἀκέριος τὸ ροι γράφεται μὲ **αι** καὶ ὄχι τὸ **κε**.

Ἄλλο· στὸν ἀριθμὸ 522, σελ. 68, στίχη δευτέρῃ, κάτω κάτω, στὴν ὑποσημείωση βλέπω τὸ ἀκόλουθο:

«Ἰντερὶμ θὰ πῆ κεραυνός· εἶτανε παρόνομα ἐνοῦ Σουλτάνου, τοῦ Μωχαμέτ, νομίζω, τοῦ δευτέρου».

Ὅχι. Γίντερὶμ (κεραυνός) εἶταν ὁ Μπεγιαζίτ ὁ Α΄. καὶ ὄχι ὁ κατακτητὴς τῆς Πόλης.

Τέτοιες ἀνακρίβειες δὲν πρέπει νὰ βρίσκονται μὲς' στὸ «Νουμά», ὄχι μοναχὰ γιὰ τοὺς ἐχτροὺς μας μὰ πρῶτα πρῶτα γιὰ τὴν ἀλήθεια. Ὁ κύριος αὐτός ποὺ γράφει ἡρωϊκὰ τραγούδια μὲ τούρκικη ὑπόθεση πρέπει νὰ κατέχῃ τὰ ἡρωϊκὰ τραγούδια τῆς Τούρκικης ἱστορίας.

Ἄν δὲν εἶτανε βέβαιος — καὶ δὲν εἶτανε, ἀφοῦ παρενθέτει ἓνα «νομίζω» — ἄς ἀνοίγε λίγο τὴν ἱστορία του. Ἄν εἶταν πάλι μακριὰ ἀπὸ τὸ γραφεῖο του μποροῦσε ἀπλῶς νὰ γράφῃ: «Ἰντερὶμ (Κεραυνός) εἶταν παρόνομα ἐνοῦ Σουλτάνου, ἀπὸ τοὺς πρώτους» χωρὶς ὄνομα καὶ χωρὶς «νομίζω». Σὲ ἱστορικὲς βεβαιότητες «νομίζω» δὲ χωρεῖ. Μπορεῖ νὰ λέγονται οἱ ἀβεβαιότητες, μὰ γράφονται τὰ βέβαια καὶ ὄχι τὰ ἀμφίβολα, γιὰτὶ τὰ γραφτὰ μένουν, καὶ ἂν τυπωθοῦν κίβλας, δὲν μποροῦν πρὸ νὰ ἀβυστοῦν, γιὰτὶ θάναί σὲ πολλὰ μέρη γραμμένα.

Βλέπω πώς ή παρατήρησή μου τράβηξε πολύ. Δασκάλικη, σχολαστική, θα πήτε.

Για τὸ Θεό, μὴ στὸ «Νουμά» τέτοιες ιστορικὲς ἀνακρίβειες.

Δικός σας

ΓΑΒΡΙΗΛ Κ.

© Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Τις προάλλες μιλήσαμε σὲ τούτη δὴ στήλη γιὰ τὰ φιλολογικὰ ἅπαντα τοῦ κ. Ι. Δαμβέργη, τοὺς «Κεῖρες μου». Σήμερα διορθώνουμε αὐτὸ τὸ λάθος.

— Ὁ κ. Δαμβέργης ἔχει νὰ δεῖξει κι ἄλλο φιλολογικὸ ἔργο σημαντικό. Τὴν ἐργασία ποῦκαμε πάνω στὸ *Γμδ* (Ι. Μ. Δαμβέργης), ὅπως ὑπογραφοῦτανε δὴ και τριάντα χρόνια πρὶν τότε φιλολογικὰ περιοδικά.

— Τὰ *Γμδ*-ίος, *Γμδ*-ιατέρως, *Γμδ*-ικός σας, εἶναι ὅλα φιλολογικὰ ἔργα τοῦ κ. Δαμβέργη. Ἐφ' ὅ και συγχαιρομεν.

— Κάποιος δογματὴς σε : «Ὁ κ. Βενιζέλος βλέπει τὴν φιλολογικὴν μᾶστι κίνηση και τοὺς λογίους μας μὲ τὰ μοχθηρὰ μάτια τοῦ κ. Δαμβέργη», θέλοντας ἴσως νὰ πεί πως τὴν εἶναι ἡ ἰδιαιτέρα ἐπιρροή τοῦ σοφοῦ ἀνδρός κοντὰ στὸν κ. Πρωθυπουργό. Ἄλλο ἓνα : Ἐφ' ὅ και συγχαιρομεν.

— Στὸ *Μεσολογγίτικο* ποῦ τυπώθηκε στὸ περυσιὸν φύλλο, παρακαλεῖ ὁ ποιητὴς Μαλακάσης νὰ γένουνε τὰ ἔξῃς ἀλλάγματα :

Ὁ 13ος στίχος νὰ διορθωθεῖ ἔτσι :

«Ποὶ μῆτε και τὸ σπῆτι της
εἶδε ἀπὸ ξυδι ἄλλον πατᾶ...»

Ὁ 21ος στίχος ἔτσι :

«Χηράμενος ἀπ' τὸν ἔρωτα
κι ἀπ' τὴν παλιὰ καταλαλιά...»

Και ὁ 27ος ἔτσι :

«Ξὸν ἀπ' τὰ μάτια τὰ γλυκά,
τ' ἀμυδαλάτα της τὰ δυό...»

— Ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος E. Figuière et Cie τοῦ Παρισιοῦ ἀνάθεσε στὸν κ. Χ. Ζερβὸ νὰν τοιμάσει μιὰ ἀνθολογία τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων ποιητῶν μὲ εἰσαγωγικὴ μελέτη γιὰ τὸ ἔργο τους και μὲ βιογραφικὲς και κριτικὲς σημειώσεις γιὰ τὸν κάθε ποιητὴ. Τώρα ὁ κ. Ζερβὸς παρακαλεῖ, μέσο τοῦ «Νουμά», τοὺς Ἑλλήνες ποιητὲς νὰν τοῦ στείλουν τὰ βιβλία τους, (ποῦ θὰν τοὺς γυρίσει ἅμα τελώσει ἡ δουλιὰ) και μιὰ σύντομη βιογραφία τους. Τὸ κατὸ τὸν εἶναι : Ch Zervos, Bureau No 1 (Place de Bourse, Paris).

— Ἐνα πρῶτης ἀράδας δηγηματάκι, σοβαρό, δρασερό, χαριτωμένο, ἢ σκούφια, τοῦ Ἀναδρομάρη, διαβάσαμε στὸ φύλλο τοῦ 29 τοῦ Μάρτη τῆς «Ἐστίας». Στὸ ἴδιο φύλλο δημοσιεύτηκε και τὸ «Παραμυθάκι» τοῦ Βλαχογιάννη «Ὡς τὴ θύρα». Τὸ κακὸ εἶναι ποῦ ἡ «Ἐστία» τώρα τελευταία ἀρχίνησε νὰ μὴ μᾶς δίνει ταχτικά σὲ κάθε φύλλα της Ἀναδρομάρη-

ΝΕΡΟ, ΦΩΤΙΑ ΚΑΙ ΤΙΜΗ

(Ἀπὸ τοὺς μύθους τοῦ TRILUSSA)

Τὸ Νερό, ἡ Φωτιά και ἡ Τιμὴ ἀποφασίσουνε νὰ συντροφῆσουν και νὰ ἰδρῶσουν Τριπλὴ Συμμαχία

— Φίλοι μου, λέει τὸ Νερό, και πῶς θὰ γίνεῖ ἂν τύχει και χαθεῖ κανένας ἀπὸ τοὺς τρεῖς μας ; Ἀνάγκη νὰ ὀρίσουμε κατατόπια. Μένα θὰ μὲ βρίσκετε στὰ λιβάδια μὲ τὰ χορτάρια και μὲς στὰ δέντρα και στὰ κήπηλά ποῦ πουλάνε τὸ ἀνόθευτο κρασί.

— Ὅπου δεῖτε, λέει ἡ Φωτιά, πυροσβέστη, πάρτε τὸν τὸ κατόπι και σίγουρα θὰ μὲ βρίσκετε.

— Καὶ γώ, κάνει ἡ Τιμὴ, δὲν πάω σὲ πολλὰ μέρη. Στὴν κοινωνία σπάνια τυχαίνω. Στους καφενέδες πάω ποῦ και ποῦ. Τὰ νεῦρα τώρα πιά καλμάρανε. Γέγρασα και δὲν ἀνακατεύομαι οὔτε στὴν πολιτικὴ οὔτε στὸν ἔρωτα. Ἄκουσα νὰ συχολέει πῶς οἱ ἄντρες τοῦτο τὸν καιρὸ μὲ νοικιάζουνε γιὰ νὰ σκοτιῶνουν τις γυναῖκες του «γιὰ λόγους τιμῆς». Μὴ γελοστεῖτε και δὲν εἶμαι γώ. Ἀκόμα προσοχή και μὴ μὲ ζητήσετε κει ποῦ γίνονται οἱ μονομαχίες...

— Ὡ, ξέρεις τί τρέχει ; λέει ἡ Φωτιά. Ἄν τύχει και σὲ χάσουμε, κάμε ἓνα σινιάλο και μορφεῖ νὰ σὲ βοῦμε. Ἄν πάλι ὄχι, τὸ ἴδιο κάνει, ἀφοῦ τὸ κάτου κάτου τόσο λίγο ἀξίζεις !...

Ο ΦΙΛΟΔΟΞΟΣ ΒΑΤΡΑΧΟΣ

Ἐνας βάτραχος εἶπε κάποτε σ' ἓνα βῶδι :

— Ὡ, πόσο εἶσαι παχύ, πόσο ὁμορφο ! Ἄν μποροῦσα και γώ νὰ σ' ἔφτανα στὸ πάχος, θὰ ξεχώριζα ἀνάμεσα στους δικούς μου. Ἄν τὰ καταφέρω : Ἄς δοκιμάσω !.

Βγήκε ἀπὸ τὴ λίμνη και μὲ κόπο γέμισε τὴν κοιλιὰ του ἄερα και φουσκῶσε σὸν τουλούμι, τόσο ποῦ δὲν ἔπαινε ἄλλο. Μὰ ἤθελε ὁ ἐρίφης νὰ φουσκῶσει περὸς τὸ κ' ἔπαινε βαθιὰ ἀναπνέει, δταν ξάφνου θιμήθηκε τὸ βάτραχο τοῦ παλιοῦ καιροῦ ποῦ θέλησε τὸ ἴδιο νὰ κάνει κ' ἔσκασε.

— Αἰ, εἶπε μ' ἀνακούφιση, βῶδι βέβαια δὲν μπορῶ νὰ γίνω, μὰ τί μὲ νοιάζει ; Ἐμένα μοῦ φτάνει νάμαι ποῦ χοντρός ἀπ' ὅλους τοὺς βατράχους τοῦ τόπου μου !.

Μετάρφ. Κ ΤΡΙΚ ...

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ

Τὸ μὲ διπλὰς ἑλικας και μηχανάς, ἀφθάρτου ταχύτητος, πολυτελείας και ἀνέσεως θαλαμηγὸν ἀτμόπλοιο «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παρούλλα Τρούμπας) :

Ἐκάστην ΠΕΜΠΤΗΝ ὥρα 11 μ. μ. ἀκριβῶς διὰ *Σύρον, Ἄνδρον, Κόρθιον, Τήνον.*

Ἐκάστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὥρα 2 μ. μ. ἀκριβῶς διὰ *Χίον, Σμύρνην, Μυτιλήνην, Θεσσαλονικην.*

Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. Γραφεῖα Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀπελλοῦ 1, ἀριθ. Τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ. Γενικὸν Πρακτορεῖον ὁδὸς Φίλωνος, ἀριθ. 44, ἀριθ. Τηλ. 227.

ΣΗΜ. Αἰ κατὰ τὸ ἐκδοθὲν δρομολόγιον ὕρου ἀριστεῶς και ἀναχωρήσεως ἐν ἐκάστῳ λιμένι εἶναι ἀπολύτου Σιδηροδρομικῆς ἀκριβείας.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΡΩΣΣΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ: "Εκδόση Ἑλλην. Ἑργατικοῦ Συλλόγου ἢ «Ἐνωσι» Γερμανίας. **Μετάφρ. Δ. Τσαρκέζου—Μοιράζεται δωρεάν.** Μέσα στίς τόσες διαμαρτύρησες τῶν λευτέρων Κρατῶν, ἔρχεται κ' ἡ μικρούλα ἑλληνικὴ ἔργατιὰ πού ζεῖ στὴ Γερμανία νὰ ὑψώσει φωνὴ διαμαρτύρησες γιὰ τὸ σημάδι τοῦ Τσαρικοῦ δεσποτισμοῦ, γιὰ τὸ βαλτονέρι πού πνίγει ἐλόκληρη τὴ Ρωσσία μέσ' στὰ φῶτα τοῦ 20οῦ αἰῶνα, γιὰ τίς Ρωσσικὲς φυλακές. Ὁ Δοστογιέφσκη ριγμένος γιὰ δέκα χρόνια στὴ Σιβηρία καὶ βγαίνοντας ἀπ' ἐκεῖ ζουγράφησε τὰ μαρτύρια τῶν ζωατανῶν νεκρῶν στὸ ἔξοχο βιβλίον του «Ἀνάμνησες ἀπὸ τὸ Νεκρόσπιτο» πού κομμάτια του δημοσιεύτηκαν καὶ στὸ «Νουμά».

Ὅλοι ἀνεξάρτητα πού παρακολουθᾶνε τὴ Ρωσσικὴ φιλολογία ξέρουνε τί πάει νὰ πεῖ Σιβηρία, μὰ τὸ βιβλιαράκι αὐτὸ δὲ σταματᾶει στὴ Σιβηρία· παίρνει ἀραδαριὰ τίς ἀμέτρητες Ρωσσικὲς φυλακὲς καὶ πότε μὲ λόγια τῆς Wera Figner, μᾶζι ἐπαναστάτισσας

ριγμένης γιὰ εἴκοσι χρόνια στίς Ρούσσικὲς φυλακές, μαθαίνουμε πῶς τυραγνιοῦνται στίς φυλακὲς τοῦ Ὁρέλ, πῶς κουφαίνουνε τοὺς κατάδικους, κρατῶντας τὴ χούφτα στρογγυλὴ γιὰ νὰ μένη κούφια καὶ χτυπώντας στὸ αὐτὸ τὸν κατάδικον· πάντα πολιτικὸ! γιὰτι αὐτοὶ τρῶνε τὰ θέμελα τοῦ Τσαρικοῦ δεσποτατοῦ, νὰ τοῦ τραβάει ὁ ἀγέρας τὴν ἀκοή, καὶ πότε μὲ λόγια τοῦ Leon Deutsch γιὰ τίς ἄλλες φυλακές.

Ἄπ' τὴν ἐποχὴ τῆς ἀνακήρυξης τοῦ Ρούσσικου Συνταγματάου—Ὁχτώβρης 1905—ἀπὸ 2 φυλακὲς πού εἰντουσαν, αὐξηθῆκανε σὲ ντουζίνες ἐλόκληρες γιὰ νὰ ρίχνουνται χιλιάδες πολιτικὸι κατάδικοι—ἄντρες καὶ γυναῖκες πού ἀγωνίστηκαν γιὰ τὴν λευτεριά τοῦ Ρούσσικου λαοῦ.—Οἱ Ρωμιοὶ ἐργάτες διαβάζοντας τὰ βιβλία τοῦ Δντόιτς καὶ τῆς Φίγνερ στὸ Γερμανικὸ καὶ διαβάζοντας τίς διαμαρτύρησες τῶν σοφῶν τῶν ἄλλων κρατῶν, ἐνώνουν τίς διαμαρτυρησὲς τους καὶ μαζὶ μ' αὐτὲς ἐνώνουμε καὶ μεῖς τίς ἰδικές μας,—ἀφοῦ κ' ἐμεῖς τόσα χρόνια διαμαρτυρούμαστε γιὰ τίς Κεντρικὲς Ἐνωματίες πού οὔτε φυλακὲς τοῦ Ὁρέλ εἶναι, οὔτε τῆς Ρουτίρκης, οὔτε τῆς Βλαδιμήρ!—

ΠΑΝ ΤΑΓΚ.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΑΧΙΣΤΗ ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ ΔΙΑ ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ ΓΡΑΜΜΗ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ Α. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

Τὸ θαλίμηγόν Ὑπερωκεάνειον (ἀπαραμύλλου πολυτελείας καὶ ἀνέσεως)

“ΠΑΤΡΙΣ,,

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΜΕΣΩ ΚΑΛΑΜΩΝ—ΠΑΤΡΩΝ) ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ ΔΙΑ ΝΕΑΝ—ΥΟΡΚΗΝ

Τὴν 24 Ἀπριλίου

Δι' ἐπιβάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

Ἐν Ἀθήναις Γραφεῖα Γεν. Διεθνέσεως. Ὅδὸς Ἀσελλοῦ ἀριθ. 1.

Ἐν Πειραιεῖ Γενικὸν Πρακτορεῖον. Ὅδὸς Πόλωνος 44 (ὄπισθεν Ἀγ. Τριάδος)

ΣΗΜ. Οἱ θέλοντες νὰ ἐξασφαλίσωσι θέσεις ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ταύτας ΕΓΚΑΙΡΩΣ εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἑταιρίας καὶ τοὺς κατὰ τόπους ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟΙΣ ἀντιπροσώπους.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΕΣ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ
ΜΕΓΑΛΥΝΕΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ.